

REPUBLIKA

Rok XV. ŁÓDŹ, PIĄTEK, 5-GO LUTEGO 1937 ROKU. CENA NUMERU 15 GROSZY. № 36

Antczak zabił również Glicensteina

Morderca Szymona Chelemnera przyznał się, że zabił dn. 6-go września na ul. Narutowicza Jakuba Glicensteina. — Narzędzie mordu—toporek—znajduje się w rękach władz

Zabójca był obecny na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej

Wykrycie podwójnego mordercy Jest nim Antczak—kierownik Sekcji Młodych Str. Narodowego

Polska Agencja Telegraficzna komunikuje urzędowo:

W dniu 6 września r. ub. w czasie pochodu socjalistycznego w rocznicę „Krwawej Środy” na rogu ulic Narutowicza i Kilińskiego została wywołana bójka przez bojówkę „Stronnictwa Narodowego”.

Na skutek liczebnej przewagi uczestników pochodu, napastnicy ze Stronnictwa Narodowego zmuszeni byli do ucieczki ulicą Narutowicza w stronę Placu Dąbrowskiego, wybijając po drodze szyby w sklepach żydowskich i bijąc napotkanych Żydów.

Jeden z napadniętych, nie mający nic wspólnego z pochodem, GLICENSTEIN JAKUB, NASKUTEK ODNIESIONYCH RAN ZMARŁ.

Długotrwałe dochodzenie w łączności z następnymi wypadkami doprowadziło do wykrycia w dniu 4 lutego rb. sprawcy zabójstwa Glicensteina, którym okazał się

ANTCZAK JAN, KIEROWNIK SEKCJI MŁODYCH KOŁA STRONNICTWA NARODOWEGO

im. Bolesława Chrobrego, mieszkającego się przy ul. dr. Sterlinga 9, sprawca zabójstwa Chelemnera i poranienia innych na ulicach Pomorskiej i Północnej w dniu 27 stycznia r. b.

Antczak w toku dochodzenia

PRZYNAŁ SIĘ DO POPEŁNIENIA ZABÓJSTWA

na osobie Glicensteina, którego dokonał przy użyciu toporka, który to przedmiot zbrodni znajduje się w rękach władz policyjnych.

Bliższe szczegóły, ze względu na dobro śledztwa, trzymane są w tajemnicy.

OSACZONY PRZEZ BOJÓWKARZY ENDECKICH, GLICENSZTAJN PADŁ POD ICH RAZAMI.

W chwili później ranny został również gaz-rurkami drugi przechodzień Szmul Goldhorn, zamieszkały przy ul. Głównej 57. Bojówkarze uciekli.

Zaalarmowano pogotowie ratunkowe. Glicensztajn był ranny śmiertelnie. Przewieziony do szpitala

ZMARŁ WKRÓTCE NIE ODZYSKAWSZY PRZYTOMNOŚCI.

Cieężko ranny Goldhorn leczył się w szpitalu przez szereg tygodni.

Dalsze starcia między bojówkarzami endeckimi a milicją PPS miały miejsce na dalszych punktach pochodu.

Policja wszczęła natychmiastowe energiczne dochodzenie, celem ujęcia zbrodniarzy. Przeprowadzono szereg rewizyj w lokalach Stronnictwa Narodowego

dokonano szeregu aresztowań

Zdawało się, że już natrafiono na właściwy ślad, ale po kilku dniach aresztowanych musiano zwolnić, ponieważ nie było przeciw nim dostatecznych dowodów.

Wreszcie w dniu 17 września policja

ustaliła nazwiska 11 członków bojówki, która brała udział w ekscesach na ul. Narutowicza, a następnie pobięła w kierunku placu Dąbrowskiego. Aresztowano ich wszystkich. Byli to Zbigniew Michalak, kierownik Sekcji Młodych Stronnictwa Narodowego w Łodzi oraz członkowie Stronnictwa — Królikowski Walenty, Miller Berthold, Domagała Stanisław, Dąbrowski Henryk, Jezierski Józef, Kujan Piotr, Szczepaniak Marian, Wieczorek Stanisław, Kobuszewski Zenon i Siciński Zenon.

Śledztwo w stosunku do tych 11 bojówkarzy trwało kilka tygodni i w początkach października zostało umorzone. Stwierdzono co prawda, że brali oni udział w napadzie na bójkę, ale żaden z nich nie był bezpośrednim sprawcą mordu.

Niezawodna jednak w wielu wypadkach policja łódzka, nie zrezygnowała z poszukiwań. Prowadziła śledztwo w dalszym ciągu, aż wreszcie mogła poszczycić się pełnym sukcesem.

Morderca został ujawniony

Ujawnienie mordercy było podwójnym sukcesem. Albowiem okazało się, że jest nim

JAN ANTCZAK, TEN SAM, KTÓRY W DNIU 27 STYCZNIA br. ZAMORDOWAŁ U ZBIEGU ULIC POMORSKIEJ i Dr. STERLINGA SZYMONA CHELEMNERA,

zamieszkałego przy ulicy Sterlinga 4 i zranił ciężko szereg innych jeszcze osób, m. in. Fiszla Gruensteina (Pomorska 32) i Fajwla Caryskiego (Pieprzowa 8).

Badany przez prokuratora i policję JAN ANTCZAK PRZYNAŁ SIĘ DO WINY.

Wyjaśnił szczegółowo, w jaki sposób zamordował Glicensteina w dniu 6 września ub. roku i w jaki sposób zamordował Chelemnera i zranił pozostałych w dniu 27 stycznia.

Jan Antczak jest członkiem Stronnictwa Narodowego od roku 1931. W roku 1932 został komendantem bojówki, później odebrano mu to stanowisko, a we wrześniu ub. roku niemal bezpośrednio po zabójstwie Glicensteina, został mianowany kierownikiem Sekcji Młodych Stronnictwa Narodowego koła im. Bolesława Chrobrego przy ulicy Sterlinga 9.

Antczak liczy lat 25. Mieszka przy ul. Pomorskiej 127. Szczegóły śledztwa są oczywiście, ze zrozumiałych powodów, trzymane jeszcze w tajemnicy. Śledztwo spoczywa w rękach prokuratora rejonowego.

Zabójca w radzie miejskiej

Sensacyjnym szczegółem jest ujawniony fakt następujący:

Ostatniego zabójstwa na osobie Szymona Chelemnera dokonał Antczak w dniu 27 stycznia br. Posiedzenie rady miejskiej odbyło się następnego dnia 28 stycznia. I oto NA TYM POSIEDZENIU OBECNY BYŁ JAN ANTCZAK.

Siedział na galerii dolnej, przysłuchując się obradom, a więc słuchając mowy r. Lewina, który wspominał o jego zbrodni, jako też pochwał prezesa swego stronnictwa adw. Kowalskiego, który, klaszcząc w dłonie wołał:

— ŻYDA ZABIŁ? BRAWO, BRAWO. SZKODA, ŻE TYLKO JEDNEGO.

Dziś, w świetle dochodzenia, które ustaliło kim był zabójca Chelemnera, kim był sprawca zbrodni, pochwalonej przez prezesa Stronnictwa Narodowego — okrzyk jego „brawo, brawo” nabiera szczególnej wymowy. (1)

Tragiczne wypadki jakie miały miejsce w Łodzi w dniu 6 września 1936 r., w czasie pochodu, zorganizowanego przez PPS dla uczczenia rocznicy t.zw. „Krwawej Środy” przez wiele miesięcy były przedmiotem skrupulatnego śledztwa, prowadzonego przez policję łódzką. Kilkakrotnie natrafiano na ślad zbrodniarzy —

NICI PROWADZIŁY DO SZEREGÓW STRONNICTWA NARODOWEGO — ale za każdym razem ślady okazywały się zawodne. Bojówka, która brała udział w napadzie na niewinnego przechodnia Glicensztajna i zamordowała go oraz zraniła ciężko jeszcze kilka osób, była bardzo dobrze zakonspirowana. Policja jednak nie ustawała w swej pracy, dążąc bezwzględnie do wyjaśnienia prawdy.

Tło tych wypadków, jak sobie czytelnicy przypominają, było następujące:

Pochód PPS wyruszył w dniu 6 września z Wodnego Rynku i szedł ulicami Targową, Nawrot i Kilińskiego, zając na Polesie Konstantynowskie. Początkowo wzdłuż trasy pochodu panował wzorowy porządek. Jak się jednak okazało, zorganizowane bojówki endeckie ustawiły się na dalszej części trasy, atakując pochód.

Pierwsze starcie miało miejsce u zbiegu ulic Kilińskiego i Narutowicza. Czoło pochodu przechodziło przez ulicę Narutowicza, gdy nagle z bramy jednego domu wybiegła bojówka endecka w składzie kilkudziesięciu osób, która, uzbrojona w toporki i t. zw. gaz-rurki, zaatakowała pochód. Natychmiast interweniowała milicja PPS i w wyniku krótkiej, ale bardzo ostrej utarczki, poturbowanych zostało kilku bojówkarzy endeckich. Reszta panicznie zaczęła uciekać w górę ulicy Narutowicza i tam dopiero wywarła swą zemstę.

Biegając, endecy wybijali szyby we wszystkich parterowych mieszkaniach i sklepach na ulicy Narutowicza. A gdy poza ulicą POW (Skwerową), milicja PPS zaprzęła pogoni.

BOJÓWKARZE ENDECCY ZACZĘLI ATAKOWAĆ PRZECHODNIÓW ŻYDÓW.

W tym właśnie czasie, na przystanku tramwajowym, wychodził z wagonu Jakub Glicensztajn, zamieszkały przy ul. Składowej 13, który, nie wiedząc o tym, co się rozgrywa dokoła, spokojnie chciał przejść na drugi chodnik. Ale nie zdążył tramwaj, z którego wysiadł, ruszyć z miejsca, gdy

MUSIMY OGRANICZYĆ IMPORT SUROWCA

Nie należy wydawać złota, gdy to nie jest konieczne.—Zakończenie dyskusji budżetowej w sejmie

Oświadczenie wicepremiera Kwiatkowskiego

Warszawa, 4 lutego.

Zakończenie parotygodniowej dyskusji budżetowej, przyniosło dziś dwie znamienne i niezwykle ciekawe mowy oraz dwie doniosłe uchwały. Uchwały, to dwie zmiany w ustawie skarbowej:

1) Przesunięcie daty, do której ściągany będzie nadzwyczajny podatek od wynagrodzeń wypłacanych z funduszy publicznych do dnia 31 marca 1938 roku czyli prolongowanie terminu o trzy miesiące do końca nadchodzącego roku budżetowego i

2) postanowienie, zakazujące powiększenia liczby funkcjonariuszów administracji cywilnej ponad ilość ustaloną w budżecie.

Przemówienia zaś, to wystąpienia generalnego referenta posła dr. Kazimierza Ducha i wicepremiera inż. Kwiatkowskiego.

Poseł dr. Duch w przemówieniu swym dokonał przeglądu światowej sytuacji gospodarczej i na jej tle sytuacji Polski, dając kilka ciekawych zestawień porównawczych, z których wynika, że wzrost zobowiązań państwa, datujący się od chwili zakończenia wielkiej wojny, idzie w parze ze wzrostem obciążeń dochodów każdego obywatela na rzecz państwa.

W Polsce obecnie obciążenie dochodu społecznego na rzecz państwa wynieść się w przyszłym okresie budżetowym około 13 procent, a jeżeli doliczyć obciążenia na rzecz samorządu, ubezpieczalni i in., — to wówczas dochód każdego obywatela w Polsce obciążony będzie w przyszłym okresie budżetowym w wysokości 17,7 proc. Jest to nieco mniej aniżeli w roku 1933-34, w którym to obciążenie sięgało 20 proc.

Drugą część swego przemówienia poświęcił dr. Duch szerszym rozważaniom nad sytuacją gospodarczą w Polsce, krytykując przemysł, nietylko zresztą prywatny, ale i przedsiębiorstwa państwowe.

Wicepremier inż. Kwiatkowski w bardzo szerokich rzutach dokonał przeglądu całości sytuacji finansowej skarbu i państwa i sytuacji gospodarczej kraju. Przeciw zbyt niemu optymizmowi na temat już jakoby całkowicie osiągniętej równowagi budżetowej p. minister przestrzega, gdyż trudności budżetowe, mimo iż zostały opanowane w ciągu ub. roku, nie są jednakże w tej chwili opanowane o tyle, aby skarb państwa nie musiał obawiać się bardzo

CIEŻKIEGO CZWARTEGO KWARTALU

TAŁU KAŻDEGO ROKU BUDŻETOWEGO

t. j. okresu od 1 stycznia do 31 marca roku bież.

W ciągu tych trzech miesięcy administracja skarbową musi najwyższy wysiłek położyć na utrzymanie równowagi budżetowej, przeciwstawiając się zdecydowanie wszelkiemu nieopatrzonemu rozwojowi wypadków i tendencji ograniczania dochodów państwa.

Ta deklaracja ministra Kwiatkowskiego potwierdziła jeszcze raz wczorajsze oświadczenie wiceministra skarbu dr. Grodyńskiego, z którego wynikało, że reforma podatkowa nie prędko doczeka się realizacji i obciążenia podatkowe w okresie nadchodzącym napewno nie ulegną zmniejszeniu w porównaniu z okresem bieżącym i okresami przyszłymi.

Bardzo ciekawie brzmiały wywody min. Kwiatkowskiego na temat sytuacji na rynku finansowym Polski. Tu minister Kwiatkowski był bardziej optymistyczny. Pod koniec ub. roku a jeszcze wyraźniej w styczniu r. b. zarzynał się PROCES POWROTU PIENIEDZY DO INSTYTUCYJ FINANSOWYCH.

Banki państwowe z Bankiem Polskim i P.K.O. na czele wykazały dużą płynność zasobów gotówkowych a w 21 głównych bankach prywatnych w ciągu 2-tygodni stycznia r. b. wkłady wzrosły o 18 mil. zł. Suma weksli zdyskontowa-

nych wzrosła, a ilość weksli zaproszonych wyraźnie obniżyła się.

Na rynku pieniężnym odprężenie jest więc widoczne i dlatego naczelnym działaniem rządu będzie działanie w tym kierunku, aby zaufanie i wiara w skuteczność polskiej polityki finansowej wzmożnić. Na tym zaufaniu bowiem może się oprzeć proces deteizacji i wzmożnić się obroty gospodarcze. Z gospodarką dewizową złączył min. Kwiatkowski

SPRAWĘ DOSTAWY SUROWCÓW, NIEZWYKLE DONIOSŁĄ PRZED WSZYSTKIM DLA ŁÓDZI.

P. minister jest zdania, że powinniśmy sprowadzać towary jak najmniej i starać się własną produkcją zastąpić import. Nie należy wydawać złota, gdy to nie jest konieczne. I stąd waga zagadnienia surowcowego dla Polski. Musimy ograniczać systematycznie metodami gospodarczymi import produktów spożywczych i część importu włókna oraz niektórych innych surowców, maszyn i urządzeń. Tego domaga się dynamika bezrobocia w Polsce.

6 ministrów wygłosi mowy w komisji sejmowej

Wielka debata nad rządowym planem inwestycyjnym rozpoczyna się w dniu dzisiejszym

Warszawa, 4 lutego.

Jutro od rana komisja budżetowa sejmowa rozpatrywać będzie projekt ustawy o planie inwestycyjnym na rok 1937 oraz projekt ustawy o specjalnej dotacji skarbu państwa na Fundusz Obrony Narodowej. Jak wiadomo, projekty te łączą się z zużyciem ostatniej pożyczki francuskiej.

Jutro rano o godz. 10 w komisji sejmowej zabierze głos wicepremier inż. Kwiatkowski celem przedstawienia projektu rządowego. Przemówienie wicepremiera inż. Kwiatkowskiego będzie

transmitowane przez wszystkie rozgłoszenia polskiego radia.

Komisja budżetowa obradować będzie nad planem inwestycyjnym również w sobotę, przy czym w dalszej debacie

ZABRAĆ MA GŁOS AŻ 5-ciu MINISTRÓW.

a mianowicie minister spraw wojskowych gen. Kasprzycki, minister rolnictwa Poniatowski, minister komunikacji plk. Ulrych, minister przemysłu i handlu Roman oraz min. opieki społecznej Zyndram - Kościółkowski.

Każdy z nich ocenić ma plan inwestycyjny pod kątem widzenia swego resortu.

Takiej rewii przemówień ministerialnych w ciągu dwóch dni jeszcze w sejmie nie było.

Przypuszczalnie w poniedziałek lub najdalej we wtorek plan inwestycyjny zostanie przez komisję budżetową przyjęty.

EPIDEMIA GRYPY ROZSZERZA SIĘ

wskutek nagłego wzrostu temperatury

Warszawa, 4 lutego.

Nagły wzrost temperatury przyczynił się do znacznego nasilenia epidemii grypy w Warszawie. Kiedy w okresie mrozów ilość dziennych zgłoszeń chorych w ubezpieczalni warszawskiej dochodziła do 9000 osób, — w ciągu dnia wczorajszego zanotowano wzrost zgłoszeń do 11.000.

Od dziś rana uruchomiono stałą rezerwę lekarzy we wszystkich obwodach ubezpieczalni warszawskiej. W

miejskim wydziale opieki społecznej, gdzie zgłaszają się ubodzy mieszkańcy stolicy, korzystający z bezpłatnej pomocy lekarskiej, liczba zgłoszeń chorych, wynosząca w ubiegłym tygodniu około 3000 osób, podniosła się od dwóch dni do 4500 osób dziennie.

Dziś rano temperatura w Warszawie wynosiła plus 3 stopnie, w całym kraju natomiast wahania temperatury wynosiły od 11 stopni mrozu, w Kołomyi do 5 stopni ciepła w Gdyni.

Zdarzenia i ludzie

Wynalazek, który dokonał przełomu w całym życiu samej wynalazczyni

Nowy York, w styczniu.

Kiedy w małej Lidii O'Learys zaczęła się budzić próżność kobieca i dziewczynka z większym niż dawniej zrozumieniem przyglądała się swej twarzy w lustrze, skonstatowała ostatecznie czemu dorośli patrzyli na nią z litością, a dzieci często odwracały od niej głowę. Na prawym jej policzku ciągnął się od czoła do brody wielki czerwony znak ognisty.

Kto przyglądał się Lidii z lewej strony, widział śliczną dziewczynkę, jeśli zaś oglądał prawą stronę jej twarzy, cofał się przerażony. Biedna Lidia, dziewczyna mądra i utalentowana, miała złamane życie przez ten przyrodzony znak, gdyż nie chciano jej nawet przyjąć na posadę... Któż bowiem przyjmie do blura tak zeszpecona kobieta, która odstrasza klientów? Pozostało jej więc tylko jedno: musiała postarać się o pracę domową.

Pewnego dnia Lidia O'Learys zacięła się w kierownika jakiegoś banku. Widziała go tylko z firańek swojego okna i nie chciała go wcale poznać,

gdyż wiedziała, że gdy zobaczy jej zniekształcony policzek, przestraszy się tak samo, jak wszyscy inni mężczyźni. I dlatego kierownik banku nie wiedział nic o tej cichej miłości...

Lidia coraz bardziej odośabniała się od świata. Mieszkała w małej izdebce i przy sztucznym świetle malowała piękne jadalospisy dla wielkich restauracji. Gospodyni dostarczała jej zlecenia i roznosiła karty klientom. Lidia O'Learys jakgdyby na zawsze pożegnała się ze światem.

Pewnego wieczoru Lidia malowała kwitnącą gałązkę na jakimś zaproszeniu na bal. Omyliła się jednak w kolorze i zamiast delikatnego białego koloru nałożyła na papier ciemny kolor fioletowy. Ażby szybko naprawić szkodę, sięgnęła po białą farbę. I o dziwo, wystarczyło to rzeczywiście, by zatrzeć błąd. Dziewczyna zamyśliła się głęboko patrząc na skorygowane dzieło i nagle wpadła na wspaniały pomysł.

Po godzinie wyszła z domu młoda, dobrze szminkowana kobieta. Policzki jej były bardzo blade, lecz znak og-

nisty był niewidoczny. Lidia zakryła go białą farbą, poddając pod nią kilka innych farb. Jeżeli nie rozmawiała z nikim i nie śmiała się — i jeżeli zostawała na powietrzu tylko godzinę lub dwie, wtedy wszystko szło dobrze i nikt się za nią nie oglądał.

Po dwóch godzinach jednak, lub gdy Lidia rozmawiała albo uśmiechała się, farba zaczynała pękać i odpadać. I znowu ukazywał się wtedy potworny znak ognisty na jej prawym policzku. Z każdego spaceru Lidia O'Learys przynosiła do domu mnóstwo różnych kremów i pudrów kolorowych. Eksperymentowała tak przez dwa miesiące, aż wreszcie osiągnęła to, do czego dążyła.

Udało jej się sporządzić pastę, która nakłada się na twarz, na bliznę lub znak przyrodzony, poczem zasypuje się ją pudrem, tak samo jak zdrowa skóra. Pasta ta jest tak zrecznie mieszana, że nawet urząd patentowy w Ameryce, który z zasady i ze względu na odpowiednią prawa nie patentuje żadnych środków kosmetycznych, tym razem zrobił wyjątek. Sprawa ta, oczywiście, musiała przejść przez sąd patentowy w Waszyngtonie. Lidia O'Learys osobiście zjawiła się przed sędzią — młoda, piękna i świeża. Następnie za pomocą tłustego kremu zdjęła pastę ze

swej zniekształconej części twarzy i pokazała sędziom ów znak ognisty, który jeszcze kilka miesięcy temu czynił z niej człowieka wyeliminowanego z życia ze społeczeństwa. Trzeba było przyznać, że nie chodzi w tym wypadku o środek upiększający, lecz o artykuł pierwszej potrzeby dla wszystkich tych, których natura w ten sposób skrzywdziła. Zwycięstwo przed sadem uczyniło z Lidii O'Learys kobietę sławną.

Amerykański związek lekarzy zabrał preparat, sporządzony przez Lidie i również wydał o nim dodatnią opinię. Na Fifth Avenue w Nowym Yorku Lidia O'Learys otworzyła wielką pracownię. Przysyła się do niej teraz z całej Ameryki ludzi, którzy na skutek jakiegoś nieszczęśliwego wypadku zostali zniekształceni i którym chirurgia nie może pomóc. Przysyła się także kobiety i mężczyźni o szpecących znakach ognistych na twarzy i szwi.

Zdrowi, zadowoleni ludzie, do których nie można było przedtem wstąpić, wie chowali swoją twarz, opuszczając zakład Lidii.

Swego urzędnika bankowego Lidia dawno już poznała. Nie odwrócił on wzroku od ślicznej dziewczyny, która zrobiła doniosły wynalazek, ażeby zdobyć serce ukochanego.

Gordon Lee.

KONIEC KRYZYSU W ANGLII

(Od specjalnego korespondenta „Republiki” z Anglii)

London, 3 lutego.

Ekonomiści nie są jedynymi uczonymi, których przepowiednie niezawsze się sprawdzają. Mylą się nieraz lekarze, rzeczywiście często zadaje kłam przewidywaniom meteorologów. Atoli wobec nikogo nie przejawia publiczność takiego braku wyrozumiałości, co wobec ekonomistów. W wielu wypadkach zaprzeczają się poprostu, by ekonomia polityczna była nauką. Nie potrafiła ona, istotnie, przewidzieć kryzysu, nie potrafiła następnie wskazać żadnych środków do przezwyciężenia przesilenia i uleczenia poczynionych przez kryzys spustoszenia i strat. A jednak sądząc po ewolucji, jaką teorie gospodarcze przeżyły i po ich niezmiernie komplikacji, trzeba je raczej uznać za naukę. Jakże się te teorie zmieniły od czasu sławetnego i tak prostego „laissez faire, laissez passer”, kiedy to pierwsi ekonomiści w naiwności swej wyobrażali sobie, że ponieważ każda jednostka pozostawiona samej sobie uczyni tak, by się jej dlało jaknajlepiej, przeto i społeczeństwu całemu w tym wypadku będzie się jaknajlepiej powodziło...

Powiększyło się od tego czasu znacznie zaludnienie kuli ziemskiej, udoskonalona technika środków produkcji, wzmożła niesłychanie wydajność pracy ludzkiej, i stopniowo niepodobieństwem stało pozostawienie regulacji pracy, produkcji i konsumpcji naturalnemu popytowi i podaży. Gospodarka stała się przeto wszędzie kontrolowaną, kierowaną i dyktowaną przez rząd. Cierpi na tym wolność osobista i trzeba będzie nowych pokoleń, by się do tych zmienionych warunków przystosowały, by je znosiły bez szemrania.

Faktem jest w każdym razie, że nawet w klasycznym kraju liberalizmu, Wielkiej Brytanii, zarzucono ostatecznie dawne hasła wolności ekonomicznej i uznano powszechnie konieczność ingerencji państwa we wszystkie dziedziny życia gospodarczego. Dla przykładu przytoczę niezmiernie charakterystyczny artykuł „Times” pióra lorda Melchetta’a.

Lord Melchett miał wprawdzie przodków, nie może ich jednak nazywać agnatami (ostrogami przeszkadzałyby im w robieniu interesów), ale za to stoi lord Melchett na czele Barclay’s Bank, Imperial Chemical, International Nickel i niektórych innych przedsiębiorstw tej samej rangi, posiada więc z pewnością kompetencję oraz praktykę o oibryzmim doświadczeniu i szerokich horyzontach.

Lord Melchett uważa w zasadzie kryzys za opanowany, twierdzi jednak, że świat nie byłby w stanie znieść jeszcze raz podobnej próby. Należy zatem zgóry uważnie traktować rozwój życia gospodarczego; inicjatywa państwa musi się przejawiać na każdym kroku, w dążeniu do koordynacji wysiłków w rozmaitych dziedzinach, w dążeniu szczególnie do hamowania we właściwym czasie przerostów, prowadzących z konieczności do bardzo uciążliwych reakcji.

Opierając się na doświadczeniu, wyniesionym z okresu powojennego i ostatniego kryzysu, dążą ekonomiści angielscy tak samo jak i amerykańscy do uzyskania pewnej równowagi i stabilności rozwoju gospodarczego, unikania zjawiska, określonego przez giełdę wy-

razem „boom”, w obawie ciężkich następstw, stale obserwowanych po takich okresach wyjątkowego ożywienia, wysokiej koniunktury i pomyślności.

Uważaliśmy za wskazane przytoczyć opinię angielskiego finansisty, domagającego się ciągłej pieczy państwa nad działalnością gospodarczą swych obywateli.

Nie inaczej na te sprawy się zapa-

truje znany ekonomista-teoretyk, Keynes. Przedmiotem dyskusji w prasie angielskiej jest obecnie kwestia dobrobytu i sposób finansowania kosztów, związanych z dobrobytem, mianowicie, czy mają te koszty być pokryte w drodze emisji pożyczki czy też za pomocą dalszego podwyższenia stopy podatkowej.

Przenikliwy i doświadczony czytelnik zgodnie oczywiście zgóry, że oby-

dwa te źródła zostaną wyzyskane jednocześnie, i tak będzie istotnie.

Ciekawy jest jednak pogląd na tę sprawę Keynes’a. Twierdzi on, że pokrywanie wydatków pożyczką wywołuje globalne powiększenie zapotrzebowania. Jest to zatem wskazane w okresie zastój i przesilenia. Kiedy natomiast przemysł pracuje w całej wydajności należy stosować środki hamujące, t. j. w tym wypadku dążyć do pokrycia wydatków za pomocą podwyższenia podatków.

Głównym podatkiem angielskim jest dochodowy, może, niezbyt wysoki w porównaniu z innymi krajami, ale za to bardzo skrupulatnie uiszczany. Wynosił on do niedawna 4 i pół szylinga od funta, t. j. 22,5%, ostatnio został on podwyższony o 3 penty do 23,75%, obecnie zaś przewidywane jest dalsze podwyższenie do 25%. Pożyczka będzie oczywiście również emitowana.

Z polskiego punktu widzenia ciekawe jest stwierdzenie przewidywania kryzysu. Następująca okoliczność zdaje się fakt ten potwierdzać: w wyniku skrócenia dnia roboczego uskarża się przemysł angielski, tak samo zresztą jak amerykański i francuski na brak wykwalifikowanych sił roboczych. Przewidywać nawet należy z tego powodu szeregi komplikacji społecznych. T. S.

Na progu 38 loterii

o korzystnie zmienionym planie gry, radzimy, nie zwlekając, natychmiast zakupić los w znanej z wielkich wygranych szczęśliwej kolekturze

KAFTALA

Łódź, ul. Piotrkowska 54.

Listowne zamówienia załatwia się natychmiast. Na życzenie wysła się **Urządowy Plan Gry wraz z przepisami** bezpłatnie. Konto P. K. O. 304.761.

KAFTAL TO SYNONIM SZCZĘŚCIA!

Manifestacja przyjaźni polsko-francuskiej Przemówienia min. Delbosa i ambasadora Łukasiewicza

Paryż, 4 lutego

(Pat) Grupa parlamentarna polsko-francuska podejmowała dziś obiadem w salonach hotelu Grillon ambasadora R. P. w Paryżu Łukasiewicza.

W obiedzie wzięli udział ministrowie spraw zagranicznych Delbos, handlu Bastid, oświaty Zay, podsekretarz stanu w ministerstwie spraw zagranicznych Vionot, podsekretarz stanu do spraw nauczania technicznego Julien, podsekretarz stanu dla kopalń i elektryczności Ramadier, b. prezydent republiki senator Millerand, ambasador francuski w Warszawie p. Noel oraz około 100 deputowanych i senatorów.

W czasie obiadu przewodniczący grupy parlamentarnej polsko - francuskiej b. minister Maxence Bibie rozpoczął szereg przemówień, zwracając uwagę na liczny udział posłów i senatorów.

Następnie zabrał głos minister Delbos, który na wstępie swego przemówienia zaznaczył, iż jego dumą i przyczyną radości na całe życie będzie fakt, iż mógł się przyczynić w pewnej mierze do zacieśnienia węzłów łączących Polskę z Francją, jako minister spraw zagranicznych. Miałem zaszczyt — oświadczył Delbos, — zetknąć się z Marszałkiem Smigłym Rydzem, wielkim patriotą i wielkim żołnierzem, którego cała Francja witała jako wcielenie duszy polskiej oraz moim kolegą i przyjacielem min. Beckiem, wybitnym pracownikiem w służbie swego kraju i po kraju.

Min. Delbos nawiązał następnie do wielowiekowej historii stosunków polsko - francuskich, poczynając od czasów Henryka Waleisusa i delegacji

panów polskich, która przybyła do Paryża, po przez epokę króla Stanisława Leszczyńskiego, aż do czasów emigracji popowstawiowej.

Tak jak byliśmy zjednoczeni w czasie doświadczeń dziejowych, jesteśmy obecnie złączeni w poczucie obowiązków, które nam stawia wspólne zamięstanie pokoju i bezpieczeństwa państwa, wspólne pojęcie prawa publicznego i ładu międzynarodowego. Wspólnie jesteśmy zdania, że dyplomacja szczerą otwartą bez tajemnic jest najlepszą obroną narodów, które niczego nie obawiają się, gdyż nie mają nic do ukrycia ze swych zamiarów. W tej właśnie myśli o pokoju i lojalności względem wszystkich państw nazajutrz po wojnie zawarty był sojusz polsko-francuski który został ujęty w ramy zobowiązań ogólnych paktu Ligi Narodów i stanowi niezmienią podstawę polityki naszych obu krajów. Tego lata w czasie podróży marszałka Smigłego Rydza do Paryża mieliśmy okazję do wzmożenia jeszcze tego przymierza.

Po przemówieniu min. Delbosa zabrał na zakończenie głos ambasador R. P. Juliusz Łukasiewicz.

Na wstępie ambasador podziękował w gorących słowach za przyjęcie zgłoszone mu przez grupę parlamentarną polsko-francuską i za serdeczne przemówienia, wygłoszone pod adresem Polski.

Od kilku miesięcy, — oświadczył p. ambasador — żyjemy w szczęśliwej atmosferze ożywienia w stosunkach polsko-francuskich pod tym wrażeniem, iż oto rozproszone zostały przejściowe nieporozumienia, które osłabiały przez pewien czas odruchy sympatii i zaufania za korzenionego głęboko w duszach obu na-

rodów. Obecny nowy etap w stosunkach polsko-francuskich zainaugurowany został przez wymianę wizyt gen. Gamelin’a i marszałka Smigłego-Rydza.

Tak więc, rysem charakterystycznym tego etapu jest realizm polityczny, jak również wzajemne zaufanie rządów obu krajów, których zadaniem jest czuwanie nad bezpieczeństwem Polski i Francji i które są ożywione narówni głębokim pragnieniem konsolidacji pokoju. Jeżeli serdeczny uścisk dłoni, jaki wymienili naczelni wodzowie Polski i Francji nie wywołał nigdzie w świecie niepokoju, to dlatego, że sojusz polsko-francuski nie był nigdy instrumentem polityki, zwracającej się przeciw jakimkolwiek państwu i że jest on jedynie instrumentem bezpieczeństwa obu krajów i jedną z najbardziej istotnych gwarancji pokoju.

Polityka zagraniczna Polski wytknięta przez genialną myśl Marszałka Piłsudskiego i prowadzona dziś nadal po linii, którą On jej wytknął, usiłowała w granicach możliwości nie tylko zachować porozumienia, podpisane nazajutrz po wojnie, lecz również uzupełnić je nowymi porozumieniami, któreby wskazywały polską rację stanu i pragnienie umocnienia pokoju tam, gdzie w naszej mocy było to uczynić. Mam na myśli pakt o nieagresji, zawarty przez Polskę ze Związkiem Sowieckim i Niemcami. Dwa te akty stanowią najtrwalszą podstawę pokoju w Europie Wschodniej i uwydatniają znakomicie rolę Polski w tej części kontynentu. Wbrew temu, co pisano niejednokrotnie, pokój jest dziś najmniej zagrożony tam właśnie gdzie przed kilku jeszcze laty wydawało się, że istnieje największa obawa powikłań. Streszczając się, mogę stwierdzić, że Polska, ufna w swe własne siły, które są w pełni rozwoju opierając się na sojuszu, który ją wiąże z Francją i Rumunią, jak również na paktach o nieagresji ze swymi głównymi sąsiadami oraz na przyjaznych stosunkach z licznymi państwami, gotowa jest do dalszej współpracy na rzecz konsolidacji pokoju i odprężenia stosunków międzynarodowych.

Straszliwa tragedia pod Stanisławowem

Syn zastrzelił matkę i siostrę, po czym pozbawił się życia

Stanisławów, 4 lutego.

(Pat) — W Berezowie Niżnym niejaki Mikołaj Negrycz zastrzelił z karabinu swoją matkę Marię oraz siostrę Rozalię,

poczym sam popełnił samobójstwo przez

pchnięcie się nożem w serce.

Powód podwójnego morderstwa i samobójstwa nieznany.

Ofensywa powstańców na Malagę

Premier Caballero w Madrycie.—Powstańcy skazali na śmierć profesora uniwersytetu

Gibraltar, 4 lutego.

(PAT) Ofensywa powstańców przeciwko Maladze została rozpoczęta dzisiaj o godz. 7-ej rano. O godzinie 5-ej min. 15 w kierunku Margella udały się wszystkie okręty powstańcze wraz z krążownikiem „Los Canallas” na pokładzie którego znajduje się generał Quel-pod Llano, kierujący operacjami na lądzie, morzu i w powietrzu. Do Margella udały się również liczne samoloty powstańcze.

Malaga, 4 lutego.

(PAT) Ubiegłej nocy powstańcza łódź podwodna w odległości dwóch mil od wybrzeża bombardowała pozycje rządowe pomiędzy el Emeria a Malagą. Bombardowanie to, jak zauważa Havas, miało na celu przede wszystkim zburzenie mostów i dróg w celu izolacji miasta. Cel ten nie został osiągnięty.

Madryt, 4 lutego.

(PAT) Rada obrony Madrytu komunikuje: Na całym froncie madryckim od wczesnego rana słychać silny ogień artyleryjski. Artyleria czynna jest również na froncie Escorialu, Aranjuezu i Guadalajary. Dotychczas nie zaszły żadne zmiany w zajmowanych pozycjach. Na froncie andaluzyjskim samoloty rządowe bombardowały fabrykę broni w San Fernando oraz dworzec Bobadilla.

Paryż, 4 lutego.

(PAT) Grupa profesorów katolików wydziału prawnego w Paryżu oraz profesorowie Instytutu katolickiego dowiedziawszy się o skazaniu na śmierć rektora uniwersytetu w Oviedo, profesora prawa cywilnego Leopolda Alasa, zwró-

ciła się do władz wojskowych w Burgos z następującą depeszą:

„Usilnie prosimy o ulaskawienie naszego kolegi z uniwersytetu w Oviedo poroś. Leopolda Alasa”.

Madryt, 4 lutego.

(PAT) Dziś zrana przybył do stolicy premier Largo Caballero. W towarzystwie szefa komitetu obrony Madrytu gen. Miaja i gen. Pozas zwiedził różne posterunki obrony stolicy, a następnie 2 szpitale. Skolei premier przewodniczył na posiedzeniu komitetu obrony stolicy.

ZAPARCIE. Wybitni przedstawiciele wiedzy medycznej przekonali się, że nawet najdelikatniejsze dzieci chętnie żują i dobrze znoszą naturalną wodę gorzką Franciszka-Józefa.

Po zakończeniu obrad Largo Caballero oświadczył dziennikarzom: byłem przekonany, że Madryt jest niezwyciężony. Od chwili, gdy przybyłem do stolicy, przekonanie moje potwierdziło się. Madryt nie będzie zdobyty. Wydaje mi się, że mocarstwa zaczynały rozumieć, iż słusność jest po naszej stronie i że my zwyciężymy w tej walce.

Dziennikarze zapytali, czy była mowa o rozwiązaniu komitetu obrony Madrytu?

Largo Caballero odpowiedział: — Nie. Ograniczyliśmy się do przedyskutowania różnych zagadnień obrony stolicy. Rząd przedsięwziął szczególne zarządzenia dla zaopatrzenia stolicy w żywność.

Polsko-rumuńskie stosunki gospodarcze ulegną znacznemu rozszerzeniu

Warszawa, 4 lutego.

(PAT) Gubernator rumuński Banku Narodowego p. M. Constantinescu przyjął dziś dziennikarzy stołecznych, którym złożył następujące oświadczenie:

Moja wizyta w Warszawie pozwoliła mi uczynić cały szereg bardzo ważnych spostrzeżeń natury technicznej.

Mówiono niejednokrotnie o trudnościach, rzekomo istniejących między Polską i Rumunią w strukturze stosunków ekonomicznych i monetarnych, które dzielą te dwa ważne organizmy gospodarcze Europy.

W czasie mego miłego pobytu w Warszawie—czyniąc, z najwybitniejszych mi kierownikami polskiego życia gospodarczego i finansowego, przegląd polsko-rumuńskich zagadnień ekonomicznych i monetarnych—stwierdziłem z prawdziwym zadowoleniem, iż nie tylko nie istnieją te różnice i trudności, lecz przeciwnie rozmowy nasze były ożywione duchem prawdziwej i serdecznej przyjaźni i doprowadziły do jaknajbardziej słusznych rozwiązań wszystkich zagadnień, ku obopólnemu zadowoleniu obu zaprzyjaźnionych i sojuszników stron.

Stworzono szeroko pomysłane i szczerze podstawy w dziedzinie współpracy gospodarczej i monetarnej. Pozy-

tywne rezultaty już osiągnięte w interesie obu stron stanowią najpewniejszą rękojmię pomyślnego rozwoju stosunków gospodarczych łączących Polskę z Rumunią.

Stwierdziłem również, że duch organizacyjnego i konstruktywnego dynamizmu wielkiego Marszałka Piłsudskiego, podjęty w wysokim stopniu przez czynną i realną politykę jego następcy, pod wysokim, obiektywnym i jaknajbardziej twórczym kierownictwem Pana Prezydenta R. P. umacniała i rozszerzała najpewniejsze drogi harmonijnego i świetnego rozwoju Polski w dziedzinie gospodarczej i finansowej.

Z zadowoleniem stwierdziłem również, że działalność mego znakomitego kolegi p. Byrki, prezesa Banku Polskiego, we współpracy z rozpoczynającą swą akcję instytucją clearingową, była jaknajbardziej skuteczną w dziedzinie konsolidacji i pomyślnego rozwoju życia Polski pod względem finansowym, gospodarczym i monetarnym. Zrealizowano również na najbardziej godnych zaufania i przyjaznych podstawach współpracę rumuńskiego Banku Narodowego z tymi instytucjami, aby się przyczynić w sposób niewątpliw i bardzo wydajny do rozszerzenia stosunków gospodarczych i monetarnych między Polską i Rumunią.

Hitlerowcy pobili dyplomatów w Berlinie, przyjmując ich za Żydów

Praga, 4 lutego.

Czechosłowackie biuro prasowe donosi z Berlina:

38-letni Georg Preuss, zaciekle antysemita, który na ulicy obraził grupę przechodniów o wyglądzie wschodnim, skazany został przez sąd na 5 miesięcy więzienia. Zaatakował on tych przechodniów w sposób grubiański, ponieważ

byli podobni do Żydów, i groził, że wypędzi się ich z kraju.

Jak się okazało, jednym z zelźonych był radca legacji polskiej w Berlinie, zaś dwaj inni byli tureckimi dyplomatami.

Prasa nazistyczna zataiła te szczegóły, donosząc jedynie, że Preuss obraził kilku obcokrajowców.

Więźniowie polityczni wywiezieni z Gdańska w głąb Niemiec

Warszawa, 4 lutego.

Z Gdańska donoszą, że wszyscy więźniowie polityczni, masowo aresztowani ostatnio, zostali wywiezieni do Niemiec. W ciągu ostatnich tygodni wysłano do Rzeszy niemal wszystkich więźniów politycznych i umieszczono ich w różnych więzieniach niemieckich. Wśród

wielu wysłanych do Niemiec znajdują się również tacy, którzy za przestępstwa polityczne skazani zostali na kary więzienia w wysokości zaledwie jednego miesiąca. Wobec tego więźniowie w Gdańsku zostali zwolnieni i najwidoczniej przygotowane na przyjęcie nowych aresztantów.

Konferencja ministra Edena z amb. Raczynskim o sprawach gdańskich

London, 4 lutego.

(PAT) Minister spraw zagranicznych Eden, który w sobotę udaje się na dwutygodniowy urlop wypoczynkowy na południe Francji, odbył wczoraj po południu dłuższą rozmowę z ambasadorem R. P. Raczynskim. Rozmowa ta, której wczoraj nie ukończono, kontynuowana była dziś przed południem. W toku obu rozmów brytyjski minister spraw zagr. omówił z ambasadorem Polski całokształt sytuacji międzynarodowej, jak

również kwestie specjalnie interesujące Wielką Brytanię i Polskę, m. in. rozmowy dotyczące także spraw, związanych z załatwieniem kwestii gdańskiej w związku z uchwałą powziętą w tej mierze na ostatnim posiedzeniu rady Ligi.

Na czas nieobecności ministra spraw zagr. Edena zastępować go będzie w kierownictwie polityki zagranicznej W. Brytanii lord strażnik tajnej pieczęci Halifax.

Korpus dyplomatyczny w Londynie

złożył listy uwierzytelniające nowemu królowi

Londyn, 4 lutego.

(PAT) Dziś odbyło się w pałacu Buckingham wręczenie listów uwierzytelniających królowi Jerzemu 6-mu przez korpus dyplomatyczny, akredytowany przy dworze św. Jakuba. Wręczenie listów odbyło się zbiorowo i bez specjalnego ceremoniału lub przemówień. Najpierw składali swe listy ambasadorowie według starszeństwa, następnie posłowie. W czasie uroczystości obecny był minister spraw zagranicznych Eden.

Kto zastąpi króla w Anglii Projekt ustawy o regencji

Londyn, 4 lutego.

(PAT) Reuter donosi: Izba Gmnia uchwaliła dziś w trzecim czytaniu projekt ustawy o regencji.

Projekt ustanawia 6 osób, które mogłyby w razie niemożliwości sprawowania władzy przez obecnego króla objąć regencję. Byłyby to osoby uprawnione kolejno do następstwa tronu.

Minister spraw wewnętrznych sir John Simon wniósł poprawkę, uchwaloną przez Izbę. Według tej poprawki liczba osób, uprawnionych do regencji została zmniejszona do 5.

Wysoki komisarz Palestyny udaje się do Anglii

Jerozolima, 4 lutego.

(PAT) Wysoki Komisarz W. Brytanii w Palestynie sir Artur Wauchop udaje się dn. 9 b. m. samolotem do Anglii na kilkutygodniowy urlop.

Budowa dwóch nowych polskich statków transatlantycznych

Warszawa, 4 lutego.

Zarząd linii Gdynia — Ameryka prowadzi obecnie rokowania ze stocznią o budowę dwóch nowych statków transatlantycznych, przeznaczonych dla linii poludniowo-amerykańskiej, łączących Gdynię z Buenos Aires i Rio de Janeiro.

Najprawdopodobniej budowa statków zostanie powierzona tej samej stoczni włoskiej, która budowała statki „Piłsudski” i „Batory”.

Lodołamacz w Gdyni uwolnił statki z okowów lodowych

Gdynia, 4 lutego.

(PAT) Dziś z rana przyszedł z Tałlina do Gdyni estoński lodołamacz „Tasuja” zamówiony przez urząd morski celem ułatwienia ruchu statków w porcie. Ruch ten był utrudniony przez lód zalegający baseny. Lodołamacz rozpoczął pracę w basenie południowym, gdzie uwolnił z okowów lodowych kutry stojące przy nabrzeżu. Kutry te nie mogą jednak wypłynąć na zatokę, gdyż zachodzi obawa uszkodzenia śrób przez zwaliny rozbitego przez lodołamacza lodu. W zatoce również pływa gęsta kora, uniemożliwiająca wogóle wyjazd kutrów na połowy.

Przemysłowcy dewiz przed sądem

Chorzów, 4 lutego.

(PAT) W sądzie okręgowym w Chorzowie odbyło się dziś kilka rozpraw o przekroczeniu dewizowe, w wyniku których sąd skazał za nielegalne przewożenia pieniędzy zagranicę Jana Wasa, byłego niemieckiego z Bytomia i Adolfa Słowika z Nowego Bytomia na 8 miesięcy więzienia i 500 zł. grzywny. Pięć osób skazano po 6 miesięcy więzienia i 200 zł. grzywny i jedną na tysiąc złotych grzywny.

Audience na Zamku

Warszawa, 4 lutego.

(PAT) Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął dziś posła d-ra Br. Wołoszowskiego, następnie nowomianowanego posła R. P. w Lizbonie p. Karola Bicz-Penthera, z kolei prezesa P. K. O. i-ra Grubera.

Mussolini — lotnikiem

Odbił on lot na własnym samolocie

Rzym, 4 lutego.

(PAT) Ag. Stefani donosi: Dziś o godz. 14-ej Mussolini udał się do aeroportu Littorio dla dokonania lotu ćwiczebnego na własnym samolocie.

Mussolini udał się do Sabaudia a następnie ponad wybrzeżem do Civita-Vecchia, przy czym ponad Tarquinia doznał kilku ewolucji w powietrzu. O g. 15 min. 15 Mussolini wylądował w Littorio i następnie udał się do Rzymu.

Dr. Kurnikowski postem w Buenos Aires

Warszawa, 4 lutego.

(PAT) Dr. Zdzisław Kurnikowski dotychczasowy konsul generalny R. P. w Jerozolimie został mianowany postem nazwyczajnym i ministrem pełnomocnym w Buenos Aires.

Zgon dyrektora Państw. Instytutu Robót Ręcznych

Warszawa, 4 lutego.

(PAT) — Dzisiaj nad ranem zmarł s.p. inż. Władysław Przanowski, dyrektor Państwowego Instytutu Robót Ręcznych w Warszawie.

S. p. Przanowski pierwszy w Polsce zwrócił uwagę na doniosłość nauczania robót ręcznych w szkołach ogólnokształcących. Pracę swą rozpoczął przed laty 30-tu.

Sesja parlamentu w Japonii odroczona do 10 lutego

Tokio, 4 lutego.

(PAT) Ukazał się reskrypt cesarski, odraczający sesję sejmiku do dnia 10 lutego. Omawiając projekty finansowe rządu minister finansów Juki oświadczył, iż rewizja tych projektów nie będzie dotyczyła kredytów na obronę narodową.

Król szwedzki w Paryżu

Paryż, 4 lutego.

(PAT) Król szwedzki Gustaw 5-ty przybył z Brukseli do Paryża o godz. 12 min. 30.

Premier Składkowski o kwestii żydowskiej

Władze nie dopuszczają do zajęć antyżydowskich i rozbijania straganów żydowskich

P. premier ilustruje „działalność” przywódców endeckich

Warszawa, 4 lutego (Pat) Na zakończenie obrad nad preliminarzem budżetowym ministerstwa spraw wewn. zabrał jeszcze głos prezes rady min. i min. spraw wewn. gen. Sławoj Składkowski:

W ciągu dzisiejszej dyskusji usłyszeliśmy wiele dobrych słów skierowanych pod adresem administracji, policji państwowej i KOP., za które w imieniu tych instytucji serdecznie wysokiej komisji dziękuję.

PAN SEN. DECYKIEWICZ był łaskaw powiedzieć, że ludność jest niezadowolona z pracy administracji. Panie senatorze, niech mi pan wskaże w historii taki fakt, żeby ludność powiedziała: jesteśmy zadowoleni z administracji. Dlaczego? Bo pojęcie szczęścia jest pojęciem wybitnie subiektywnym, a zadaniem dobrego administratora jest, by subiektywne pojęcie szczęścia i zadowolenia jednostek sprowadzić do obiektywnej całości potrzeb państwa.

Powiedział p. senator: przerost czynnik policyjny. I tutaj stanąłbym na stanowisku, które zajęła p. sen. Jarosze wiczowa, że min. spr. wewn. powinno być ministerstwem ładu publicznego. Tak jest. To znaczy, że chciałbym mieć taki aparat radiowy o pewnych falach, przez który, gdybym zobaczył, że gdzieś bezrobotni burzą się, chcą np. rozwalić ratusz, to powiedziałbym: „HALLO, HALLO, TU MÓWI SKŁADKOWSKI”.

Poco się panowie unosicie, kiedy to do niczego nie prowadzi. Zaczekajcie, może ja co zrobię — możeby się wówczas rozeszli, ale tak nie jest, trzeba mieć aparat administracyjny mocny, celowy, który będzie działał.

Bardzo słusznie zauważył p. sen. Petrzycki, że komunizm jako taki jest często poprzedzany przez t. zw. liberalizm i tu bardzo często robi się błąd, że widzi się ten komunizm albo za wcześnie, albo za późno. Ale trzeba wiedzieć, że ten liberalizm jest awangardą komunizmu, to też zwracamy na te rzeczy uwagę i cały szereg tych instytucji, o których p. senator był łaskaw wspominać został zamknięty. Co do blokad uniwersytetu pan senator powiedział — zresztą z uczuciem bólu — łatwo to można było zauważyć, że policja była brutalna. P. senator był łaskaw wziąć jeden wycinek z całej akcji. Te belki, kamienie, wyrwane futryny, które leżały na oknach gmachu, który musiała zdobywać policja, nie były tam wcale jako ozdoby ornamentacyjne. To wszystko znajdowało się w ruchu ciał kosmicznych, nawet wtedy kiedy policja już weszła i siłą okupujących usunęła. (Sen. Petrzycki: Tak mnie informowano). Czy pan myśli panie senatorze, że w tego rodzaju akcji może być mowa o łagodnym traktowaniu?

W takim razie w salonie nigdy nie można rozmawiać o tym, co ludzie mówili, gdy się pobili na kłenisku, bo wtedy jest pomieszanie pojęć. To było coś na wzór obrony średniowiecznego miasta tak, że policja musiała przeprowadzić do końca swój ciężki obowiązek. A więc dlaczego ci młodzi ludzie mówią panu tylko o jednym fakcie. — Niech pan senator zapyta się ich co przed tym robili. Zresztą to nie byli jedynie studenci. Częściowo byli tam biedni bezrobotni, nie mający co robić, którzy użyto do tej akcji. Czytam z kartki: Bezrobotny drukarz przy rodzicach bez zawodu, uczeń i t. d. to byli

LUDZIE CZĘŚCIOWO NAJĘCI, którzy tam przyszli żeby zrobić awanturę. Nie jestem wcale krwiożerczy, ale przecież trzeba było zrobić porządek.

Wreszcie stosunek do Żydów. Słusznie podniósł p. sen. Radziwiłł, że stosunek do sprawy żydowskiej musi być u normowany i ujęty częściowo przez społeczeństwo, częściowo przez rząd. Oczywiście sprawa nie należy do łatwych. Rząd w tym problemie nie będzie nie-

gał presji, która przychodzi z zewnątrz ze strony zagranicznych stowarzyszeń żydowskich, które usiłują wpłynąć na rząd w tym kierunku. Tak jak powiedział p. min. Beck, problemy te nie są oparte na jakiejś nienawiści rasowej czy wyznaniowej, ale wyłącznie i jedynie na sytuacji ekonomicznej. W żadnym wypadku

NIC TO NIE POMOŻE, JEŚLI BĘDZIE ROZWALONYCH 10 STRAGANÓW ŻYDOWSKICH,

albo jedna Żydówka pobita. Musimy działać w tym kierunku, aby mieć swobodę działania bez podniecenia obydwu stron. Tę metodę spokoju zastosowaliśmy na terenie wojew. białostockiego. Za stosowaliśmy ten sam sposób, który sto-

sujemy przy wszystkich gromadnych rozrachunkach. Szukamy istotnych sprawców i staramy się ich izolować. W razie potrzeby posyłamy duży oddział policji, który swym pojawieniem się często wystarcza do zaprowadzenia porządku. Szukaliśmy tych przywódców. Przyjechałem do Wysokiego Mazowieckiego. Starosta mówi: Jest tu adwokat Jursz, który jest przywódcą Stronnictwa Narodowego, ale nie angażuje się. Jest tylko sprężyna. Mówię: niech Pan po niego pośle. Nie było go. Niech Pan powie, że był premier Składkowski i powiedział, że jeżeli będą jakie ruchy, to będzie wysłany do Berezy i wtedy będzie wypuszczony, kiedy w mieście po jego uwięzieniu nie będzie żad-

nych rozruchów. Kiedy więc były znów rozruchy, wysłaliśmy go do Berezy, ale po 6 tygodniach zapanował spokój i wypuściliśmy go. Jak wygląda teren działalności p. Jursza? Obejmuje powiat Włoskie Mazowieckie oraz miasto Ciechanów i powiat bielski. I gdy w pow. bielskim było tylko 15 wypadków rozruchów, to w powiecie tym było ich 100, a w Ciechanowcu, który jest wprawdzie inny ale również należy do okręgu p. Jursza, było 6 wypadków. A więc CZY MIELISMY ARESZTOWAĆ TYCH KTÓRZY ROZBIJALI STRAGANY BIEDNYCH ŻYDÓW, A ZOSTAWIĆ P. JURSZĄ NA SWOBODZIE?

Przez cały czas pobytu jego w więzieniu starano się widać żeby nie było rozruchów i rozruchów nie było. A więc to jest postępowanie administracyjne celowe, a nie krwiożercze.

W Berezie jest jeszcze 9 narodowców. Powiedziałem, że będą wypuszczeni w odstępie tygodnia jeżeli będzie spokój. Jeden z nich Organiński, został już wypuszczony. Pamiętam nawet poszczególne nazwiska. Więc panowie z tego widzą, jak mi ta sprawa leży na sercu. Musi mi pan senator wierzyć, że zrobię wszystko, aby utrzymać spokój w Polsce.

Po końcowych wywodach referenta, porządek obrad komisji wyczerpano.

DEBATA NAD BUDŻETEM

min. spraw wewnętrznych w komisji senackiej

Warszawa, 4 lutego.

(PAT). Dzisiejsze swe obrady komisja budżetowa senatu poświęciła preliminarzowi budżetu ministerstwa spraw wewnętrznych. Sprawozdanie wygłosił senator Gołuchowski, który wskazał na ciężką i odpowiedzialną rolę, jaką w chwili obecnej spełnia ministerstwo spraw wewnętrznych. Dbałość o konsolidację społeczeństwa, o wytworzenie w nim silnej i zdecydowanej woli odporu przeciw wszelkiej wyrotowej agitacji, uspokojenie i wyrównanie walk klasowych — to są naczelne zadania doby dzisiejszej. W roku ubiegłym mogliśmy stwierdzić — oświadczył referent — że obecny minister dzięki swej energii i zdecydowanej woli potrafił opanować szybko i skutecznie zapalne ogniska przy pomocy środków, jakimi dysponuje. Urzędnik powinien wzbudzać zaufanie obywateli do władz. W trosce o należyty stosunek między urzędnikiem a społeczeństwem dał pan minister niejednokrotnie wyraz nie szczędząc czasu ani zdrowia na inspekcje, które nieraz przyczyniły się do poprawienia stosunków w administracji, szczególnie na prowincji. Referent stwierdził dalej, że świat urzędniczy, pracujący przeważnie w bardzo ciężkich warunkach, jest a patriotyczny, pracowity i pełen dobrej woli. Poświęca on wiele czasu na

sprawy społeczne, które jednak nie powinny zbyt obciążać personelu. Troską państwa winno być poprawienie materialnego bytu urzędników, których uposażenie w tym resorcie jest najniższe. Z kolei referent omówił rolę prasy w społeczeństwie, przypominając niedawne słowa pana premiera. Rządowi przysługują, według referenta ingerencja wszędzie tam, gdzie krytyka przekracza dozwoloną miarę, ale kontesty nie powinny nabierać cech represji. Dla należytego uregulowania stosunków między prasą i władzami konieczne jest załatwienie ustawy prasowej. Dłuższą część swego referatu mówca poświęcił sprawom samorządowym, zaznaczając m. in., że w samorządzie powiatowym i gminnym widzimy objawy daleko posuniętej ingerencji administracji.

Po referacie kilku senatorów zadało krótkie pytania. M. in. na pytanie sen. Dąbkowskiego prezes rady ministrów i minister spraw wewnętrznych Sławoj Składkowski wyjaśnił pozycję wydatku związanego z akcją rezerw zbożowych. Po udzieleniu jeszcze kilku odpowiedzi wywiązała się dyskusja.

Sen. Decykiewicz uskarża się na sposób urzędowania władz administracyjnych i na nadmierną formalistykę. Brak należytego ustosunkowania się urzędników do społeczeństwa wynika

DIA LUSTRA
DORADO
PRZECIWDZIAŁA POCENIU SIĘ

może, jak sądzi mówca, z niepewnej sytuacji i niskich zarobków dlatego sen. Decykiewicz apeluje o uzdrowienie tych stosunków.

Sen. Evert przytacza wyjątki z listu pewnego obywatela, z którego radami częściowo solidaryzuje się. W szczególności mówca wypowiada się za ograniczeniem zbędnej pisaniny i okólników. Przechodząc do działalności policji, wyraża podziw, że przy tak szczupłym personelu, policja tak szybko i skutecznie ściga przestępstwa. W zakończeniu mówca wypowiada się za zwiększeniem kadr policji.

Sen. Petrzycki poruszył sprawę wysyłania do Berezy młodzieży zamieszanej w zajęcia antyżydowskie. Jest on raczej za załatwieniem tych spraw na drodze sądowej, uważając, że sposób ten przyczyni się do uspokojenia umysłów.

Sen. Marian Malinowski poddaje krytyce postępowanie niektórych starostów zaznaczając, że starostowie powinni być przede wszystkim opiekunami pokrzywdzonych. Nawiązując do słów sen. Petrzyckiego, podkreśla, że i na odcinku robotniczym i na wsi komunizm się szerzy pod różnymi postaciami i państwo musi z jeszcze większą energią zwalczać te prądy. Mówca oświadcza, że dotychczas zdrowy instynkt narodowy bierze w społeczeństwie górę.

Wreszcie w sprawie Berezy sen. Malinowski zacytował pewną odezwę młodzieży akademickiej polskiej, nawołującą do walki z Żydami i oświadczył, że rząd musi mieć możliwość nieszkodliwienia wicherzycieli zarówno komunistycznych, jak i narodowych.

7 osób zginęło w katastrofie samochodowej

Rabat, 4 lutego.

(PAT) Na szosie między Casablancą a Rabatem wydarzyła się katastrofa samochodowa. Skutkiem pęknięcia opon autokar przewróciło się i spłonęło. Siedem osób poniosło śmierć, a kilkanaście osób zostało rannych.

Na dworze babka wróciła...

Książę-Pan o Żydach i chłopach

Senator ks. Radziwiłł, omawiając kwestię żydowską oświadcza, że pogromy zostały wynalezione w Rosji i są przeciwne naszej psychice i kulturze. Młodzież powinna się uczyć a nie wydawać energii w polityce. Ale nie trzeba zapominać, że antysemityzm w Polsce coraz bardziej się rozszerza i są nawet objawy, że istnieje chęć PRZELICYTOWANIA SIĘ W ANTY-SEMITYZMIE.

Musimy sobie więc powiedzieć, że problem żydowski w Polsce istnieje. Środkami policyjnymi nie da się kwestii żydowskiej załatwić. Rząd sam powinien inicjatywę wziąć w swe ręce.

Min. Beck podkreślił konieczność emigracji Żydów z Polski. Sądzę, że to leży w interesie samych Żydów. Mam nadzieję, że w miasteczku, w którym mieszkam, patrzeć na stosunki materialne ubogiej ludności żydowskiej i muszę stwierdzić, że panuje wśród niej

NIESŁYCHANA NĘDZA.

Nic dziwnego, że w tych warunkach szerzy się komunizm. Jednak zmonopolizowanie pewnych dziedzin gospodarczych przez element żydowski nie jest rzeczą naturalną. Pęd ludności wiejskiej do miast jest zupełnie zrozumiały. Wyjście z tej sytuacji widzę tylko jedno: rząd winien wziąć inicjatywę w swe ręce, aby w społeczeństwie utrwalił się pogląd, że jednak sprawa żydowska nie jest pozostawiona własnym fluktom i nie może być załatwiona drogą pogromów, lecz będzie uregulowana w jakiś sposób. Inaczej nie wyjdziemy z atmosfery zażenienia.

Z dzieł Łodzi

Dnia 5-go lutego 1900 r. założone zostały w Łodzi Łódzkie Towarzystwo Teatralne, które w okresie niewoli odegrało w naszym mieście wielką rolę, jako organizacja opiekująca się moralnie i materialnie sceną polską w Łodzi. Towarzystwo powstało po zerwaniu się prowadzenia teatru łódzkiego przez Wołowskiego i Grubińskiego. Towarzystwo powierzyło prowadzenie teatru Marianowi Gawalewiczowi. Teatr zainstalowany był w gmachu przy ul. 11-go Listopada Nr. 16 (dziś już spalony). — Otwarcie teatru było wielką uroczystością dla całej Łodzi, zjechał na nią z Warszawy koryfeusz literatury z Reymontem i Sienkiewiczem na czele.

Na czele Towarzystwa Teatralnego stanęli: pp. Mieczysław Hertz, Helman Edward, dyr. Gajewicz Leon, Oberfeld Roman, dr. Tomaszewski Antoni, Grohman L., Belinerblau Marcell, Rosental Henryk, Groszkowski W., Janasz K. i inni.

Krótkie wiadomości

WZROST TEMPERATURY trwa. Wczoraj przeciętna temperatura dnia w Łodzi wynosiła 4 stopnie powyżej zera. W związku z tym rozpoczęła się odwilż. Dozorcy domowi otrzymali polecenie natychmiastowego usunięcia błota z ulic. Wzrost temperatury i odwilż spowodowały dalsze nasilenie epidemii grypy.

NÓWE KARTY REJESTRACYJNE dla radiolubników łódzkich rozpoczął wysyłać urząd pocztowy. Karty rejestracyjne są bezpłatne i opiewają na prawo nabycia, używania i posiadania urządzeń radiowych. Oddzielne karty wydaje się na odbiorniki lampowe i oddzielne na odbiorniki detektorowe.

LUSTRACJE ZAKŁADÓW GASTRONOMICZNYCH podjęły władze starostwskie w Łodzi. Urzędnicy starostwa grodzkiego w towarzystwie funkcjonariuszy miejskiej służby zdrowia zwiedzają wszystkie restauracje, kawiarnie, cukiernie i kawiarnie. Ogółem lustracji poddanych będzie 242 zakładów na terenie Łodzi. W wyniku kontroli 32 właścicieli ukarano dotąd doraźnie grzywnami, zaś 15 pociągnięto do odpowiedzialności karno-administracyjnej.

33 NIEMOWLETA PODRZUCONO W ŁODZI w ciągu miesiąca stycznia. W tej liczbie jest 19 dziewcząt i 14 chłopców. Wszystkie porzucone dzieci umieszczono w miejskim domu wychowawczym, a równocześnie wszczęto poszukiwania za rodzicami.

WZNOWIENIE ZAJĘĆ SZKOLNYCH w szkołach powszechnych, zawodowych i średnich na stało w dniu wczorajszym. Jak wiadomo, lekcje były przerwane na kilka dni wskutek epidemii grypy. W wypadku, gdyby grypa szerzyła się, szczególnie w niektórych zakładach naukowych, dyrekcje mają prawo zarządzić dalszą przerwę w nauce.

DODATKOWA KOMISJA POBOROWA dla PKU Łódź - Miasto I urzędować będzie w dniu 15 bm. w biurze wydziału wojskowego zarządu miejskiego w Łodzi. Zgłosić się winni mężczyźni rocznika 1915 i starsi, którzy dotąd nie stawili się do przeglądu wojskowego, zamieszkali na terenie 2 3 5 8 9 i 11 komisariatów policji. (i)

Dyżury aptek

Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apteki: L. Steckel — Limanowskiego 37, Sz. Jankielewicz — Stary Rynek 9, T. Staniewicz — Pomorska 91, A. Borkowski — Zawadzka 45, B. Gluchowski — Narutowicza 6, St. Hamburg — S-ka — Główna 50, L. Pawłowski — Piotrkowska 307.

Ulica Ignacego Daszyńskiego

nazywać się będzie ul. Przejazd. — Wniosek endeków spadł z porządku dziennego. — Nie ma w Łodzi ul. Leszno

Wczoraj wieczorem, w sali konferencyjnej zarządu miejskiego, odbyło się pierwsze posiedzenie komisji radzieckiej do spraw ogólnych. I znów, tak samo jak na pierwszym posiedzeniu komisji finansowo-budżetowej, panował nastrój niemal idylliczny. Radni endecy w nieobecności galerii i przedstaw. prasy zachowywali się zupełnie poprawnie, stwierdzając w ten sposób raz jeszcze, że wszystkie burdy i awantury, wywołane na posiedzeniach plenarnych rady, są zgóry wyreżyserowane i obliczone na efekt zewnętrzny.

Posiedzenie rozpoczęło się o godz. 7 min. 30 wieczorem przy udziale 14 radnych — 7 przedstawicieli PPS, 6 przedstawicieli Stronnictwa Narodowego i 1 radnego żydowskiego. 3 radnych członków komisji usprawiedliwiło swą nieobecność gripą. Przewodniczył na posiedzeniu wiceprez. Kozłowski, zastępując chorego również na gripę prez. Godlewskiego.

Pierwszy punkt porządku dziennego dotyczył sprawy emerytur dla b. członków zarządu miejskiego z lat 1927—1932.

Chodzi o emerytury dla b. wiceprezydentów Rapalskiego i Wielńskiego oraz b. ławników Harasza, Adamskiego, Smolika i Joela. Emerytury przyznała im komisja emerytalna, jednakże ministerstwo spraw wewnętrznych zaopiniowało, że uchwała ta musi być zaakceptowana przez radę miejską, pochodzącą z wyborów. Uprzednia, endecka rada miejska, nie zdołała tej sprawy załatwić przed rozwiązaniem i zarząd miasta zwrócił się do obecnej rady po ostateczną uchwałę. Na wniosek r. Wajcmana sprawa ta została jednak zdjęta z porządku dziennego z tego względu, by radni mogli zapoznać się szczegółowo z materiałami, opracowanymi przez komisję emerytalną.

Następnie rozpatrzono sprzeciw, zgłoszony do szczegółowego planu zabudowania bloku pomiędzy ulicami Sienkiewicza, Przejazd, Kilińskiego i Nawrot. Zarząd miejski pragnie rozszerzyć park im. Sienkiewicza i dlatego zabronił właścicielom sąsiednich działek wznoszenia na tych terenach jakichkolwiek budowli. Zainteresowani właściciele

le odwołali się do rady miejskiej. Komisja jednogłośnie postanowiła sprzeciwu te oddać. Oddalono również sprzeciw właściciela placu przy ul. Targowej 55, któremu ze względów regulacyjnych miasto odmówiło prawa wzniesienia budowli.

Z kolei przystąpiono do sprawy przemianowania ulic łódzkich. W pierwszym rzędzie omówiono wniosek przemianowania ulicy Przejazd na ul. Ignacego Daszyńskiego.

Po referacie r. Golińskiego (PPS) zabral głos z ramienia miasta inż. Sawczyński, który wypowiedział się przeciwko przemianowaniu tej ulicy, ponieważ nazwa Przejazd jest historyczna: tędy był niegdyś, w zaraniu dzieł Łodzi „przejazd do lasu a o ulicę dalej na wrot z lasów do miasta”.

Radni socjalistyczni uważali jednak, że tego rodzaju „historyczne” uzasadnienie nie ma aż niewzruszalnych podstaw.

Ciekawe stanowisko zajęli radni endecy. Oświadczyli oni mianowicie, że uznają zasługi marszałka Daszyńskiego dla Polski i są zdania, że jedna z ulic powinna być nazwana jego imieniem, ponieważ jednak wniosek ten nie został zgłoszony wyłącznie przez PPS, lecz łącznie z frakcjami „Bundu” i „Poalei Syjonu” — radni endecy, na znak protestu przeciwko udziałowi Żydów, będą głosować przeciwko wnioskowi. Wniosek został jednak uchwalony i po wznieściu uchwały na plenum rady miejskiej

ul. Przejazd przemianowana zostanie na ul. Ignacego Daszyńskiego.

Przy omawianiu wniosku o przemianowanie ul. Zagajnikowej na ul. Stefana Kopcińskiego, przedstawiciel zarządu miejskiego oświadczył, iż jedna z projektowanych ulic na przedmieściu Mania już została nazwana tym imieniem. Wobec powyższego radni socjalistyczni postanowili zreasumować poprzednią uchwałę i przegłosowali wniosek o nazwanie ul. Zagajnikowej imieniem Stefana Kopcińskiego.

Następnie radny Bejka z Obozu Narodowego uzasadniał wniosek o przemianowanie ulicy Leszno na ul. wachmistra Bujaka.

Poruszenie wywołało jednak oświadczenie inż. Sawczyka, że w Łodzi nie ma już ulicy Leszno, ponieważ już w dniu 22 lipca ub. roku przemianowana została ona na ul. gen. Żeligowskiego. Z tego względu więc wniosek endecki jest bezprzedmiotowy.

Endecy naradzali się przez kilka chwil, aż wreszcie zgłosili wniosek, aby imieniem wachmistra Bujaka nazwać ul. Podlesną. Sprzeciwili się jednak temu radni socjalistyczni, twierdząc, że na komisji nie wolno zgłaszać nowych wniosków, tylko na plenum. Sprawa ta została więc zdjęta z porządku dziennego.

Jako ostatni punkt rozpatrzono sprawę budowy wiaduktu na ul. Srebrzyńskiej. Był to również jeden z wniosków, zgłoszonych na ostatnim posiedzeniu rady. Przedstawiciel wydziału technicznego zarządu miejskiego wyjaśnił jednak, iż badano już tę sprawę i okazało się, że ze względów technicznych nie można na tej ulicy zbudować wiaduktu. Wobec tego na wniosek radnych socjalistycznych uchwalono zbudować tam, na wzór stacji w Kuluszkach most dla pieszych, przerzucony przez tor kolejowy. Wezwano również zarząd miejski do jak najszybszego zajęcia się tą sprawą.

Na tym posiedzenie zostało zakończone. (s)

PRAWO DO SZCZĘŚCIA
zyskule nabywca losu

Kolektury Nr. 100

PRZYJDZ
WYBIERZ swój los i
ZWYCIĘŻ w walce o byt.
Losy do I-szej klasy
poleca
KOLEKTURA Nr. 100
oddział w Łodzi.

Andrzeja 2 „PROMIEN”

Lubimy udzielać rad innym

DOBRE jest jednak umieć poradzić sobie samemu w potrzebie. Najlepszą zaś radą będzie nabyć los do pierwszej klasy trzydziestej ósmej Loterii Państwowej.

Bezrobotny popełnił „harakiri”

Drugi znów otrul się kwasem solnym. — Kobieta, która nie chciała mieć dzieci

Dwaj młodzi ludzie, pozostający bez środków do życia, usiłowali wczoraj popełnić samobójstwo.

Jeden z nich nazywa się Ignacy Grabica. Ma lat 37 i mieszka przy ul. Wesołej 43.

Nie mogąc znaleźć żadnego zajęcia, pod wpływem depresji duchowej, popełnił czyn desperacki: korzystając z nieobecności domowników wbił sobie kuchenny nóż w brzuch poczem, widząc, że upragniona śmierć nie przychodzi — zadał sobie tym samym nożem straszną ranę w okolicy gardła.

Broczącego krwią, znaleźli na łóżku domownicy i wezwali pogotowie ratunkowe. Ofiarę „harakiri” przewieziono w stanie agonijnym do szpitala.

Drugim wczorajszym samobójcą jest 23-letni Edmund Pędziwiatr, zamieszkały przy ul. Jagiellońskiej na Chojnach, z zawodu malarz pokojowy.

Za ostatnie grosze kupił kwasu solnego i napił się tej trucizny. Lekarz pogotowia przewiózł go w stanie groźnym do szpitala Ubezpieczalni Społecznej.

Na innym tle usiłowała pozbawić się życia 23-letnia Genowefa Cegielska, zam. przy ul. Krakowskiej 73 na Chojnach.

Miedzy młodą kobietą a jej mężem dochodziło ostatnio do ostrych sporów, których powodem było to, że Cegielska nie chciała mieć... dzieci. Gdy mąż czynił jej z tego powodu zarzuty, postanowiła odebrać sobie życie i zamiar ten wcieliła wczoraj w czyn.

W obecności małżonka chwyciła butelkę z nieznana trucizną, wychylając jej zawartość. Pogotowie ratunkowe Czerwonogórze przewiozło Cegielską w stanie ciężkim do szpitala w Radogoszczu. (k)

Głodówka w Kochanówku trwa

Konferencja w inspektoracie pracy została odroczona

Głodówka pracowników szpitala dla umysłowo-chorych w Kochanówku trwa w dalszym ciągu. Jak wiadomo, pracownicy uchwalili zastosoować te formy demonstracji, przeciwko niewprowadzaniu 8-godzinnego dnia pracy do szpitala, nie chcąc proklamować strajku, by nie zostawiać chorych bez opieki.

W dniu wczorajszym do szpitala udała się komisja, składająca się z przedstawicieli policji oraz lekarza powiatowego, dla zbadania, czy wobec akcji pracowników nie istnieje jakiegoś niebezpieczeństwo dla chorych. Ustalono jednak,

że chorzy mają opiekę całkowicie zapewnioną.

W godzinach popołudniowych odbyła się w inspekcji pracy konferencja, z udziałem przedstawicieli dyrekcji oraz przedstawiciela klasowego związku pracowników użyteczności publicznej, Lenka. Na konferencji uzgodniono częściowo warunki obu stron, wobec tego jednak, iż przedstawiciele dyrekcji nie mieli pełnomocnictw ze strony zarządu do zawarcia ostatecznej ugody, dalszy ciąg obrad odroczono do dnia dzisiejszego. (i)

Nowy szpital dla umysłowo-chorych

ma zbudować gmina żydowska w Radogoszczu

Jak się dowiadujemy, w przyszłym tygodniu nastąpi podpisanie umowy pomiędzy zarządem fundacji Konsztadtów a zarządem gminy wyznaniowej żydowskiej w sprawie przejęcia budynku szpitalnego w Radogoszczu i urządzenia w nim zakładu dla umysłowo-chorych. Fundacja Konsztadtów wybudowała ten gmach, niezależnie od gmachu szpitalnego, w którym mieści się obecnie szpital miejski, bezpośrednio przed wojną.

W czasie wojny budynek ten, znajdujący się w surowym stanie, zarekwi-

rowali okupanci niemieccy, urządzając w nim magazyn broni, po wojnie zaś został on przejęty w zarząd przymusowy przez organa państwowe polskie. — Dopiero przed kilku miesiącami zwrócono gmach fundacji Konsztadtów.

Budynek szpitalny oszacowany jest na sumę zł. 1,500,000. Fundacja przekazuje go gminie pod tym warunkiem, że gmina przeprowadzi w nim konieczne roboty, aby wielki szpital dla umysłowo-chorych mógł być jaknajrychlej oddany do użytku publicznego. (i)

Samobójstwa wśród młodzieży

Kto ponosi odpowiedzialność: szkoła, czy dom rodzinny? — Dlaczego usunięto z gimnazjum niedosłą samobójczynię. — Niewłaściwe załatwienie sprawy

Zagadnienia wychowawcze należą do najciekawszych, najaktualniejszych i jednocześnie trudnych do rozwiązania. Ostatnio wypływają one coraz częściej na porządek dzienny i stają się przedmiotem ożywionej dyskusji, prowadzonej zarówno przez specjalistów, jak i laików. Doceniając należycie wagę pierwiastka wychowawczego w pracy nad kształceniem młodego pokolenia, każdy — kto potrafi i kto nie potrafi — zabiera głos w tych żywotnych sprawach.

Do licznych głosów, jakie się w tej sprawie rozlegały w prasie fachowej, nie mamy zamiaru dorzucać tutaj jeszcze naszej opinii. Chcielibyśmy natomiast zatrzymać się nieco przy zagadnieniu samych metod wychowawczych, jakie są stosowane czy jakie stosować by należało, chcąc powstrzymać młodzież przed grożącą jej jakoby dekadencją moralną.

W danej chwili uwagę naszą skierujemy nie w stronę domu rodzinnego, który niewątpliwie jest najważniejszym czynnikiem wychowawczym, lecz w stronę szkoły, której wychowawcze oddziaływanie nie ulega również żadnej wątpliwości. A zatrzymujemy się wyrażnie przy szkole dlatego, że mamy do zanotowania fakt, który — zdaniem naszym — powinien być wzięty pod pilną rozwagę.

Niedawno w jednym z miast prowincjonalnych zaszedł wypadek, który — niestety — nie należy dzisiaj do rzadkości: oto uczennica jednego z gimnazjów usiłowała popełnić samobójstwo. Jak było to, jakie były pobudki tego rozpaczliwego kroku — niewiadomo; dość, że fakt ten miał miejsce. Samobójczyni jednak została przy życiu.

Jakże na ten akt rozpaczliwej uczennicy zareagowali jej wychowawcy — rada pedagogiczna owego gimnazjum z dyrektorem (czy dyrektorka) na czele? Oto z całą bezwzględnością uczennicę, niedosłą samobójczynię, relegowano z gimnazjum.

Co było powodem targnięcia się na życie uczennicy — nie wiemy; zresztą w danym razie nie to nas interesuje. — Godnym natomiast zainteresowania jest stanowisko jej opiekunów szkolnych i wychowawców.

Zamiast podać rękę zrozpaczonej dziewczynie, zamiast otoczyć ją opieką, zamiast leczyć schorzoną duszę — rada pedagogiczna feruje bezwzględny i bezapelacyjny wyrok: precz z gimnazjum.

Czemu? Czy miał to być zabieg wychowawczy, groźne ostrzeżenie dla ewentualnych przyszłych kandydatek na samobójczynie? Czy miało to być odgródzenie reszty uczennic od „parszwej owczyny”? Czy może była to chęć zmanipulowania przez radę pedagogiczną niepuśczonego stanowiska moralnego, nie do stawiania nawet myśli o samobójstwie wśród młodego pokolenia?

Jakkolwiek jest — takie „załatwienie” z „przestępczynią” nie wydaje się nam załatwieniem pedagogicznym. — Przemówił tutaj jedynie papier, na którym wypisano wyrok, ale nie przemówiła dusza wychowawców. Takie wyjście, jakie obrała sobie rada pedagogiczna relegując uczennicę, jest najłatwiejszym wyjściem najprostszym i a my umyamy ręce i zamykamy oczy. Sprawa załatwiona.

A nam się zdaje, że wcale nie jest załatwiona. Nam się zdaje, że wyrok taki obrócił się swym ostrzem przeciwko tym, którzy go wydali. Powiedzieć: „wywać młodzież jest trudno. Bo wyć ze szkoły elementy, które z tych czy innych względów są dla ciała pedagogicznego niewygodne. Wychowywać

to znaczy kształcić charaktery, utapiać duszę, wspierać słabych, leczyc chorzy i opiekować się, opiekować się bez końca.

Wyrok, o którym tu mówimy, nie

ma w sobie nic z wymienionych tylko co zabiegów wychowawczych. Surowość i bezwzględność zarządzeń wcale nie świadczy o wysokim poziomie moralnych i zdolnościach wychowawczych

tych, którzy zarządzenia takie wydają. Świadczy raczej o ich słabości i braku umiejętności radzenia sobie w trudnych i nieraz bardzo zawiłych zagadnieniach wychowawczych.

Nadużycia w t. zw. Str. Demokratycznym

były rozpatrywane przez sąd grodzki. — Sprawa została odroczone

Na wokandzie Sądu Grodzkiego w Łodzi znalazła się w dniu wczorajszym sprawa przeciwko siedmiu członkom t. zw. Stronnictwa Demokratycznego, które zostało przed kilku miesiącami rozwiązane na terenie naszego miasta.

Ławę podsądnych zajęli: Stefan Lejczak, Lejb Moszek Goldszajn, Izrael Kuriański, Feliks Poleć, Marian Drożdż, Antoni Teodorczyk i Leon Cieślak, oskarżeni o dokonanie nadużyć.

Według aktu oskarżenia t. zw. Stronnictwo Demokratyczne, na czele którego stali Lejczak i Teodorczyk, zajmowało się nielegalnie zbiórko rzekomo na rzecz wdów i sierot po poległych żołnierzach, a w samej rzeczy na cele swej organizacji.

Zbiórka ta odbywała się w ten sposób, że do kupców łódzkich, do rozmaitych organizacji i t. d. telefonował jeden z członków tego stronnictwa, pro-

sząc o zadeklarowanie pewnej kwoty na powyższy cel. Ofiarodawcom wystawiano następnie pokwitowania z odbioru pieniędzy.

Przeprowadzone dochodzenie wykazało, że kwity, znalezione podczas rewizji, wystawiane były na fikcyjne nazwiska, przy czym kwoty na tych kwitach były o wiele niższe od pobranych.

Na rozprawę wczorajszą powołano 60 świadków, z których większość nie stawiła się.

Obronę oskarżonych w imieniu adw. Brodzkiej wnosil apl. adw. Gliksman.

Oskarżeni do winy nie przyznali się.

Badanie świadków trwało do godz. 7.30 wieczór, poczem sąd postanowił rozprawę odroczyć, wezwać świadków, którzy nie przybyli wczoraj na rozprawę, zażądać od starostwa grodzkiego

księgi głównej kasowej i t. zw. księgi naczelnika Stronnictwa Demokratycznego, które zostały skonfiskowane, powołać biegłego kaligrafa oraz pobrać próbę pisma od oskarżonych, celem stwierdzenia kto wystawiał fakty kwity. (k)

Inż. Leon Felix

**konsulem honorowym
Jugostawii w Łodzi**

Warszawa, 4 lutego.

(PAT) P. inżynier Leon Felix, przemysłowiec, prezes Izby Handlowej Polsko-Jugosłowiańskiej, został mianowany konsulem honorowym Królestwa Jugosławii w Łodzi.

Za czynne znieważenie lekarza

**sąd skazał Mariannę Wasiele
na 6 miesięcy więzienia**

Sąd okręgowy w Łodzi rozpatrywał wczoraj sensacyjną sprawę przeciwko ubezpieczonej, oskarżonej przez lekarza Ubezpieczalni Społecznej o czynne znieważenie go.

Tło tej sprawy przedstawia się następująco:

Do lekarza Ubezpieczalni w Zgierzu, dr. Józefa Fiszela, zwrócił się w sierpniu r. ub. Jan Wasiele, ubezpieczony, prosząc go, aby zajął się jego żoną, która zdradza objawy choroby umysłowej.

Po zbadaniu chorej, dr. Fiszle oświadczył, że nie może postawić konkretnej diagnozy i że Marianna Wasiele musi być poddana obserwacji w szpitalu dla umysłowo-chorych w Kochanówce.

W szpitalu tym ubezpieczona przebywała 10 dni, a po wyjściu zwróciła się z pretensją do dr. Fiszela, że niepotrzebnie umieszczono ją w Kochanówce. Jednocześnie Wasiele zażądała od doktora zwrotu pieniędzy za podróż do zakładu

oraz za porady lekarskie, jakich zasięgła w międzyczasie u prywatnego lekarza.

Gdy spotkała się z odmową, Wasiele postanowiła się zemścić na doktorze. W tym celu spreparowała żrący płyn i w chwili, gdy doktor Fiszle opuszczał gmach Ubezpieczalni, podbiegła do niego i rzuciła weń butelkę.

Na szczęście płyn rozlał się na bruk, a doktor Fiszle został tylko lekko pokaleczony odłamkami szkła z rozbitej butelki.

Wasiele pociągnięto do odpowiedzialności karnej. Wczoraj stanęła ona przed sądem.

Sąd skazał Mariannę Wasiele za słowne znieważenie dr. Fiszela na 2 miesiące aresztu, zaś za czynną napaść na 6 miesięcy aresztu, a wobec zbiegu przestępstw na 6 miesięcy więzienia łącznie. (k)

Napad rabunkowy na kupców, którzy wracali furmanką do Belchatowa

Na szosie między wsią Słupia i Kornosie, na terenie powiatu piotrkowskiego, dokonano wczoraj zuchwałego napadu bandyckiego na dwóch kupców z Belchatowa.

Jakub Cymberknopf i Chemia Wiśniewski wracali furmanką do Belchatowa. Gdy znaleźli się tuż przy wsi Słupia, z przydrożnego lasu wyskoczyli trzej osobnicy uzbrojeni w rewolwery i zagroziwszy użyciem broni, zażądali wydania pieniędzy.

Kupcy oddali im całą gotówkę, jaką przy sobie posiadali, a mianowicie 200 złotych.

Na najbliższym posterunku złożyli zamełdowanie o napadzie. Jeszcze wczoraj udało się policji schwycić jednego ze sprawców bandyckiego napadu — 22-letniego Józefa Tomczyńskiego z Belchatowa. Zakutego w kajdany przewieziono do więzienia.

Za pozostałymi bandytami wszczęto energiczne poszukiwania. (k)

Grand-Kino

Bilety ulgowe i passepr. bezwzgl. nieważne.

Dziś i dni następnych!

szampański, pełen humoru i tańca film, będący ostatnim słowem komedii muzycznej

„LEKKODUCH”

W rol. gl.: król i królowa tańca

**FRED ASTAIRE
i GINGER ROGERS**

KWIATY POLSKIE
„Fleurs Polonaises”

woda kwiatoła

BROCARD

**Sąd Najwyższy o ekscesach
antyżydowskich**

W związku z powtarzającymi się ostatnio wybrykami antysemitycznymi i bójkami ulicznymi na tym tle Sąd Najwyższy zastanawiał się (S. N. 1046/36), czy bójki tego rodzaju mogą być uważane (niezależnie od cech innego przestępstwa) za zakłócenie spokoju publicznego w sensie art. 28 prawa o wyk., i doszedł do wniosku, że tak, albowiem każda bójka uliczna zakłóca pokój publiczny i powinna być doraźnie karana przez starostwo, nie przesądzając oczywiście kwestii, czy kwalifikuje się ona pod rozpoznanie sądu karnego.

Ubój drobiu w Łodzi ma być scentralizowany w rzeźni bałuckiej

Jak się dowiadujemy, zarząd miejski postanowił w najbliższym czasie uporać sprawę uboju drobiu na terenie Łodzi. Sprawa ta była poruszona już w ubiegłym roku przez tymczasową radę miejską, która powziela uchwałę wzywającą zarząd miejski do scentralizowania uboju drobiu oraz rozłożenia nad nim kontroli sanitarnej. Jako miejsce centralnego uboju drobiu wskazano rzeźnię bałucką.

Dotychczas ubój drobiu odbywał się w czterech punktach miasta, na placach dzierżawionych przez osoby prywatne. Na placach tych nie ma ani kanalizacji, ani wodociągu, co jest niezbędne dla dokonywania uboju w higienicznych warunkach. Przez scentralizowanie uboju drobiu w rzeźnię bałuckiej miasto zyska znaczny dochód. (i)

Strajk włoski w „Widz. Manufakturze”

Robotnicy stoją beczynnie przy maszynach. — Okupacja wykończalni Eitingona. — O umowę w przemyśle budowlanym

Jak już donosiliśmy, onegdaj na oddziale kotonizacji lnu Widzewskiej Manufaktury rozpoczął się strajk robotników, którzy domagają się podwyższenia stawek płac oraz zwiększenia obsługi maszyn.

W dniu wczorajszym zatarg zastrzył się. Mianowicie wszyscy robotnicy pracujący w t. zw. przedalni amerykańskiej, w liczbie 1100 osób, postanowili poprzeć swych kolegów i proklamowali strajk włoski — pierwsza zmiana w liczbie 550 osób stała 8 godzin beczynnie przy warsztatach, po obiedzie zaś ustąpiła miejscami drugiej zmiany (również 550 osób), która także beczynnie stała przy unieruchomionych warsztatach do wieczora.

Inspektorat pracy wyznaczył konferencję porozumiewawczą na jutro, w nadziei, że do tego czasu przedstawiciele dyrekcji będą mogli przybyć dla podjęcia rokowań.

Strajk w wykończalni zakładów przemysłowych Eitingona trwa w dalszym ciągu. W dniu wczorajszym zainteresoowało się zatargiem starostwo grodzkie, które wezwało do siebie na konferencję przedstawicieli firmy. — Przedstawiciele firmy oświadczyli, że dyrekcja nie przystąpi do rokowań z robotnikami tak długo, dopóki nie przewa oni strajku okupacyjnego.

W przemyśle pończosznym (okragłe maszyny) podjęto już rokowania o unormowanie warunków pracy i płac i podpisanie nowej umowy zbiorowej. W dniu wczorajszym inspektorat pracy wyznaczył nową konferencję w tej sprawie na dzień 9 bm.

Wczoraj odbyć się miała w inspektoracie pracy konferencja w sprawie zawarcia umowy zbiorowej dla woźniców. Nie doszła ona jednak do skutku z powodu... grypy. Przedstawiciele pracodawców nadesłali pismo, w którym, powołując się na chorobę większości członków zarządu, prosili o wyznaczenie innego terminu.

W lokalu ZZZ przy ul. Kilińskiego 105 odbyła się międzyzwiązkowa konferencja, w której wzięli udział przedstawiciele pięciu organizacji robotników budowlanych, w sprawie opraco-

wania nowego tekstu umowy zbiorowej na sezon 1937 roku. Ramową umowę naszkicowano, poczynając postanowiono, iż wszystkie związki zwołają ogólne zebrania swych członków i poprawki do umowy, zgłoszone na tych zebraniach, omówione będą ostatecznie w dniu 10 bm. Bezpośrednio po tym rozpoczyna się rokowania z przedsiębiorcami budowlanymi.

W sali „Resursy” przy ul. Kilińskiego 123 odbyło się walne zgromadzenie pracowników piekarskich, zwołane w sprawie projektu zakazu pracy nocnej w piekarniach. Postanowiono, wystoso-

wać memoriał zbiorowy do ministerstwa opieki społecznej, a równocześnie powzięto uchwałę, iż w razie gdyby do 1 marca postulaty pracowników nie zostały zrealizowane, proklamowany będzie strajk.

Po za tym omówiono sprawę ustawicznego łamania przez piekarzy umowy zbiorowej oraz ustaw społecznych. Postanowiono w tej sprawie zwrócić się do referatu karnego inspekcji pracy, aby zastrzył kary w stosunku do pracodawców, gdyż tylko w ten sposób uda się przyczynić do zmniejszenia wykroczeń. (i)

W dniu 4 lutego 1937 r. po długich i ciężkich cierpieniach przeniosła się do wieczności nasza najukochańsza przeżywszy lat 72.

B. P.

z Perlów Róża Różycka

Wyprowadzenie drogiej nam zwłok z domu przedpożrebego odbędzie się dziś, w piątek, dnia 5 bm. o godz. 1 pp., o czym krewnych, przyjaciół i znajomych zawiadamiają pozostali w nieutulonym żalu

Mąż, dzieci, wnuki i rodzina.

Koleżance Dorocie Wassercugance oraz Koledze Gustawowi Wassercugowi z powodu zgonu ich Ojca

Feliksa Wassercuga

wyrazy szczerzego współczucia składa

Syndykat Dziennikarzy Łódzkich.

Praktyczny kurs archiwalny organizuje Polskie Towarzystwo Historyczne w Łodzi

Polskie Towarzystwo Historyczne w Łodzi w porozumieniu z miarodajnymi czynnikami urzędowymi i prywatnymi organizuje w Łodzi praktyczny kurs archiwalny. Celem kursu jest podanie w możliwie najprzystępniejszy sposób instytucjom i osobom zainteresowanym zasad racjonalnego przechowywania, zabezpieczenia i rejestrowania archiwaliów o znaczeniu historycznym i praktycznym.

Mając na uwadze dużą wartość wszelkiego rodzaju archiwaliów dla studiów regionalnych i dla historii polskiej wogóle oraz doceniając znaczenie należytego zachowania i zabezpieczenia archiwaliów dla potrzeb życia praktycznego, a w szczególności w chwili obecnej gdy wszystkie władze, urzędy i instytucje przystępują do organizowania własnych „Składowisk Akt”, Polskie Towarzystwo Historyczne liczy na to, iż instytucje państwowe i samorządowe, kościelne i prywatne w Łodzi i tereny województwa łódzkiego delegują na kurs swoich pracowników. Przewidziany jest także

udział osób prywatnych właścicieli archiwów i pracowników naukowych.

Na wykładówce zostali powołani czynni naukowo archiwiści z archiwów państwowych i samorządowych, p.p. Dr. Adam Moraczewski, Dr. Zofia Olszowska-Skowrońska, Dr. Adam Stebelski (kierownik kursu), Dr. Jan Warężak.

Udział swój zgłosił również Dyrektor Archiwów Państwowych p. Witold Suchodolski.

Otwarcie kursu nastąpi dnia 21 lutego b.r. w godzinach popołudniowych (na posiedzeniu naukowym P.T.H.) a wykłady i ćwiczenia praktyczne odbywać się będą w ciągu 4 dni (22—25 lutego) w godzinach od 8-ej do 15-tej).

Oplaty za kurs ustalone zostały na zł. 10 od delegata instytucji i zł. 5 od osoby prywatnej.

Sekretariat kursu mieści się w Archiwum Akt Dawnych m. Łodzi (Plac Wolności Nr. 1) i spoczywa w rękach Dr. J. Warężaka. Do niego też należy zwracać się z wszelkimi sprawami dotyczącymi kursu.

**Szybka wpłata sumy zadeklarowanej
na POMOC ZIMOWĄ — to powszechny,
obywatelski obowiązek dnia dzisiejszego.
KONTO P.K.O. 70.200 „POMOC ZIMOWA”**

KINO

EUROPA

Pocz. s. 4, 6, 8, 10.

UWAGA! Uczniowie za okazaniem legitymacji korzystają ze zniżek!

CENY
ZNIŻONE

na wszystkie

seanse od

80

gr.

ERROL FLYNN jako

ORZEŁ KRYMSKI

w filmie „SZARŻA LEKKIEJ BRYGADY”

TEATR MIEJSKI

Dziś, w piątek, o godz. 8.30 wiecz. ujęty przez dyrekcję Teatru Miejskiego młody Ludwik Solski raz jeszcze jeden wystąpi w kulturalnej komedii Moliera „Skapiec”.

W sobotę, o godz. 4-ej po poł. „Róża” Stefana Żeromskiego z Tadeuszem Białoszczyńskim w roli głównej.

W niedzielę o godz. 4-ej po poł. raz jeszcze jeden „Ludzie na krzyż” z Krystyną Ankiewiczą. — Ceny zniżone.

W niedzielę o godz. 12-ej w pol. przedm. bajka „Dzieci pana majstra”. — Ceny zniżone.

JUTRO PREMIERA „BEBNA” W TEATRZE MIEJSKIM.

Jutro, w sobotę, o godz. 8.30 wiecz. premiera komedii Vebera „Bebna”, wyreżyserowanej przez Konstantego Tatarskiego.

TEATR POLSKI

(Cegielniana 27).

Jedyny występ Janiny Kulczyckiej. Znakomita śpiewaczka, Janina Kulczycka w sobotę, 6-go lutego b. r. o godz. 8.30 wiecz. urządzi swój jedyny pożegnalny występ.

Doborowy repertuar obejmie arje operowe, operetkowe i pieśni.

Bilety już do nabycia w kasie Teatru Polskiego. Wcześniej zamawiać można tel. 11-11.

Dziś, w piątek, 5-go lutego o godz. 8.30 wiecz. czorem w dalszym ciągu znakomita sztuka Leopolda p. t. „Bunt w domu poprawy”, w reżyserii Karola Borowskiego.

TEATR POPULARNY

(Ogrodowa 18)

Dziś, w piątek, o godz. 8.15 wiecz. świąteczna komedia Barry Connors’a „Roxy” z Jadwigą Gosławską w roli tytułowej, w reżyserii Zonera.

WIECZÓR HUMORU DELI LIPINSKIEJ. Dela Lipińska wystąpi w Łodzi w sal. harmonii w piątek, 12-go lutego b. r. o godz. 8.30 wieczorem.

Nowy program zawiera utwory Mordaka, na, Schiffera, Boya i innych oraz nowe figurali, a między innymi: „Shirley Temple” (parodia) oraz „Pakt rosyjsko-francuski”.

Pani Lipińska śpiewa w pięciu językach: polskim, niemieckim, rosyjskim, francuskim i angielskim.

Bilety już do nabycia w kasie Filharmonii.

ZAMKNIĘCIE WYSTAWY ZYGMUNTA SZTERA

nastąpi dzisiaj, w piątek, o godz. 8-ej wiecz. rem w lokalu przy ul. Piotrkowskiej 90.

Prawdziwy uśmiech losu.

Jakże niespodzianie uśmiecha się do Ciebie los... szczęście.

Wiele ciężkiej pracy, wiele niedospanych nocy, głodowanych dni uskutadła p. Katarzyna J., aby wychować pięcioro dzieci, dać im wykształcenie, przygotować do trudnej wędrówki przez drogi i użory życia.

Owdowiła w czasie wojny europejskiej, ugięła się ani na chwilę w walce o przyszłość swych dzieci. Niestety, sztyfowa praca dącej kobiety nie dała spodziewanych plików podziwu godnych owoców.

Dzieci rozproszyły się po świecie, szybko latwo zapominając o... matce. I chociaż w cy trzej synowie, przebywający za granicą, bardzo żałoźnymi ludźmi, chociaż chorzy, córki wyszły doskonale zamąż i nikomu nie sprawiałoby różnicy, jeśli nie zabrakłoby matki, to lożył rentę na jej utrzymanie — p. Katarzyna została osamotniona całkowicie.

Początkowo miała jeszcze pracę, z czasem jednak zdrowie, nadwyrężone tyloletem wyśilkim, coraz częściej zaczęło szwankować, ocy odmawiać posłuszeństwa. Kryzys doprowadził do likwidacji przedsiębiorstwa. Katarzyna J. znalazła się bez pracy i bez najmniejszych perspektyw na zdobycie kawałka chleba.

Wszelkie próby uzyskania dla niej pomocy od dzieci, przedsiębrane przez sąsiadów, ruszki, spełzały na niczym dlatego, że nie można było ustalić miejsca pobytu zarówno synów jak córek. Przez dłuższy okres utrzymywała się pani Katarzyna z wyhodowanych kwiatów, jednakże coraz bardziej szwankujący wzrok odebrał jej i te, ostatnie deske ratunku.

Przed staruszką stało widmo głodowej śmierci. Zaczęło się rozpaczliwe wyprzedanie najdroższych przedmiotów, pozostałości z dawnych „dobrych czasów”.

Przeznaczając lwią część pieniędzy na utrzymanie, staruszka nie zapominała o... losu i konsekwentnie, z jakąś fanatyczną kupowała... losy loteryjne.

W ostatnim styczniowym ciagnieniu klasy Loterii Państwowej na ćwierćkę losu p. Katarzyna padła jedna z dużych wygranych.

Uszczęśliwiona starowina zainkasowała dosłownie z... nieba spadłą sumę, która dała jej spokój i dobrobyt do końca życia.

kół i dobrobyt niezależny od dzieci, którym nie poświęciła, a które tak łatwo o niej pomniały...

W... 1 rok

W... 1 rok

W... 1 rok

W... 1 rok

W... 1 rok

RADIO

PROGRAM ROZGŁOSI ŁÓDZKIEJ
POLSKIEGO RADIA.

PIĄTEK, dnia 5-go lutego 1937 r.

6.30—6.33: Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”.
6.33—6.50: Gimnastyka. 6.50—7.15: Muzyka (płyty).
7.15—7.25: Dziennik poranny. 7.25—7.30: Państwowa informacja. 7.30—7.35: Program na dzisiaj.
7.35—8.05: Muzyka (płyty). 8.00—8.10: Audycja dla szkół. 8.10—11.30: Przerwa. 11.30—11.57: Audycja dla szkół. — Słuchowisko dla dzieci starszych p. t. „Zapusty” — Marji Dynowskiej. 11.57—12.03: Sygnał czasu z Warszawy. Hejnał z Krakowa.
12.03—12.40: „Z twórczości Franciszka Schuberta” (płyty). 12.40—12.50: Dziennik południowy. 12.50—13.00: „Pies na podwórzu” — pogadanka — wygłosi Helena Polkowska. 13.00—14.00: Godzina wspomnień — zapomniane melodie” (płyty za płyty). 14.00—14.57: Przerwa.
14.57—15.00: Łódzkie wiadomości giełdowe. 15.00—15.15: Wiadomości gospodarcze. 15.15—15.40: Koncert reklamowy. 15.40—15.45: „Jak spędzić święta”. 15.45—16.15: Rapsodie (płyty). 16.15—16.30: Rozmowa z chorymi ks. kapelana Michała Reksa. 16.30—17.00: Altówka jako instrument koncertowy (płyty). 17.00—17.15: „Nad Amurem” — felieton — wygłosi kpt. Lepecki. 17.15—17.50: Fragmenty z operetki Emedyka Kalmana „Diabelski jeździec”. Wykonawcy: Orkiestra i chór Teatru Miejskiego w Bydgoszczy pod dyr. Pawła Kuczery (z Bydgoszczy przez Toruń). 17.50—18.00: Pogadanka aktualna. 18.00—18.06: Wiadomości sportowe ogólne. 18.06—18.16: Poradnik sportowy ogólny. 18.16—18.20: Poradnik sportowy lokalny. 18.20—18.50: Wiązanki (płyty). 18.50—19.00: „W świetlicy robotniczej” — pogadanka popularna Witalisa Piłckiego. 19.00—19.20: „Organista z Ponikły” — nowela Sienkiewicza. 19.20—19.45: „Z pieśnią po kraju” — audycję prowadzi prof. Bronisław Rutkowski. 19.45—20.00: Pogadanka muzyczna. 20.00—22.30: Koncert symfoniczny — transmisja z sali Filharmonii Warszawy Wykonawcy: Orkiestra Filharm. pod dyr. Emila Coopera i Ewa Bandrowska-Turska — śpiew. W przerwie koncertu około godz. 21.00: Dziennik wieczorny. Pogadanka aktualna. 22.30—22.45: „Legenda o Farysie”, szkic literacki wygłosi Aleksander Piskor. 22.45—23.00: Muzyka taneczna (płyty).

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

19.00 BUDAPEST: „Tristan i Izolda” — opera Wagnera (tr. Opery).
19.25 WIEDEN: „Rycerskość wieśniacza” — opera Mascagniego i „Pajace” — opera Leoncavallo.
20.40 DROITWICH „Broadway” — melodramat Dunninga i Abbotta.
21.00 RYM: „La bottaga fantastica” — operetka Jorio.
21.00 MEDIOLAN: Koncert symfon. pod dyr. Lualiego. Sol. Zino Francescatti (skrz.).
21.15 LONDYN Reg.: Utwory Debussy’ego.
22.00 LONDYN Reg.: Muzyka taneczna (transm. ze Stanów Zjednoczonych A. P.).

NOC KARNAWAŁOWA W PUŁKU.

W ramach organizowanych przez Wojskowy Instytut Naukowo-Oświatowy M. S. Wojsk. audycji radiowych nadana będzie w dniu 8 lutego o godz. 19-ej audycja żołnierska p. t. „Noc karnawałowa w pułku”, w wykonaniu zespołu artystów warszawskich i chóru Juranda.

Właścicielka lupanaru skazana na 1 rok więzienia

Przed Sądem Okręgowym w Łodzi odpowiadała wczoraj Maria Buczyńska pod zarzutem czerpania zysków z cudzego nierządu.

Buczyńska prowadziła przy ul. Żółkiewskiej 10 „wesół domek”, do którego zabierała młode dziewczyny, znajdujące się bez środków do życia. nakłaniając je do nierządu i pobierając od każdej wysoki haracz za pośrednictwo.

Gdy dowiedziała się o tym IV brygada wydziału śledczego, do lupanaru skierowano kilku świadków, którzy zostali tam kilka młodych dziewczyn. Właścicielkę domu schadzki aresztowano i osadzono ją pod kluczem.

Wczoraj Sad Okręgowy skazał ją na 1 rok więzienia. (k)

Z TOWARZYSTWA FILOZOFICZNEGO.

W poniedziałek, 8-go b. m., o godzinie 8.30 wiecz. punktualnie odbędzie się w audytorjum 43 Wolnej Wszechnicy Polskiej, ul. dr. Sterlina Nr. 24 IX zebranie naukowe Tow. Filozoficznego w Łodzi, na którym p. mgr. Henryk Kundelej zagai dyskusję na temat: „Możliwość poznania rzeczywistości w świetle teorii poznania”.

Z MŁODEGO W.I.Z.O.

W sobotę, 6-go b. m., o godz. 17-ej w lokalu własnym przy ul. Piotrkowskiej 86, p. dyr. Chaim Huwen wygłosi referat n. t. „Sytuacja polityka Żydów u nas w dobie obecnej”.

Najgenialniejszy
śpiewak
wszystkich
czasów

piękna

Beniamino Gigli

Käthe v. Nagy

stworzyli arcydzieło, które jest największą
rewelacją świata!!

„DLA CIEBIE MARIO...”

Wkrótce kino

„PALACE”

O co się obraził szach Persji

Perypetie na uroczystym bankiecie w Biarritz — Jak się pisze i wymawia po francusku słowo „szach”

Depesze agencji prasowych doniosły ostatnio, że bawiący w Paryżu szach perski poczuł się obrażony felietonem, jaki ukazał się w jednym z paryskich tygodników z okazji jego przyjazdu, i ostentacyjnie wyjechał z Paryża, zawiadamiając ponadto, że wycofuje kraj swój z czynnego udziału w tegorocznej Wielkiej Wystawie Paryskiej.

Zrobił się wielki huk w światku dyplomatycznym. Ale huk ten szybko stłumiono. Szach perski został ulagodzony i Persja będzie przypuszczalnie reprezentowana na paryskiej wystawie.

Wobec załagodzenia sprawy warto się zainteresować: o co szach perski się obraził i jak go ulagodzono.

Oto w tygodniku „Gringoire” ukazały się wspomnienia Piotra d'Arcangues o pobycie szacha perskiego w Biarritz w roku 1922, a wspomnienia te zaczynały się od następującego epizodu:

„We wrześniu 1922 roku szach perski zaszczylił Biarritz swym długotrwałym pobylem. Był to niski młodzieniec, liczący około 25 lat, ciemnowłosy, nieco otyły i odznaczający się zdumiewającą nieśmiałością. Całą jego swiętą stanowił jeden jedyny szambelan, zielonkawaty jegomość, chodzący posępnie krok w krok za szachem i niosący od rana do nocy, nie wiadomo dlaczego, jedwabne rękawiczki szarej jak jego twarz.

Wkrótce po przyjeździe miał się odbyć w Hotelu du Palais, będącym dawną rezydencją cesarowej Eugenii, słynny „Bal w stylu Drugiego Cesarstwa”. Król i królowa hiszpańska zawiadomili komitet organizacyjny zabawy, któremu przewodniczyłem, że zaszczycał bal swą obecnością. Powiadomiony o tem szach perski zgodził się również uświetnić bal.

Bal udał się wspaniale. Na zakończenie balu odbył się bankiet. Obok szacha perskiego zajęła miejsce przy stole księżna San-Carlos, czarująca nie młoda już dama, która miała następniewarzyszyć królowej hiszpańskiej na wygnaniu.

W pewnej chwili zauważyłem, że

księżna z wyraźnym niepokojem spogląda na gorsz frakowej koszuli swego królewskiego sąsiada. Ponieważ nie można było uroczej damy posadzać o jakiś nieprzystojne zamysły, uczulem, przyznając, silne zaciekawienie, które zresztą wkrótce zostało zaspokojone, bo oto gorsz koszuli szacha rozwarł się szeroko na piersiach, a wspaniała czarna perła, która go na początku wieczoru szczelnie spinała, zawiśła niepokojąco nad stołem, trzymając się jeszcze tylko jakimś cudem w dziurce wierzchniej gorsu.

Polecilem natychmiast zwrócić na to uwagę szachowi za pośrednictwem jego szambelana, jegomością o smutnym obliczu.

Biedny, że się ośmielił tak o nim wyrazić, szach zaczął czynić bezskuteczne wysiłki celem doprowadzenia swej koszuli do normalnego stanu, a nie mogąc tego dokonać i będąc zbyt nieśmiały, aby wstać, wybieść z sali, udać się do umywalni i naprawić defekty swe go stroju, zdecydował się prosto na wyjęcie z gorsu zagrożonej perły i schoowanie jej do kieszeni. Jego pierś została dzięki temu wystawiona w dalszym ciągu na ciekawe spojrzenia, ale księżna nie skorzystała już z tego ani razu. Przy czynia jej niepokoju została usunięta.

Pod koniec tegoż bankietu król hiszpański wstał, i wezwał współbiesiadników do wzniesienia wraz z nim okrzyku: „Niech żyje Francja!” Otrzymał oczywiście wzajemnie oklaski i po okrzyku: „Niech żyje Francja!” zabrzmiły ze wszech stron okrzyki: „Niech żyje król!”

Nasz dostojny współbiesiadnik, szach, wyraźnie się zaambarasował. Skoro król hiszpański powiedział kilka słów, czy i jemu również nie wypada wygłosić kilka słów? Okropny niepokój malował się na jego twarzyczce lalki. Poszeptał przez chwilę ze swym szambelanem i ten ostatni zawiadomił nas, że jego pan zdecydował się również wypowiedzieć kilka słów.

Zaczęliśmy szepsem uciszać gwar nych biesiadników, ale, niestety, bez-

skutecznie. Szach podniósł się i rzekł: „I ja również, w ślad za moim kuzynem, królem Hiszpanii, pragnę zawołać z wami: Nie żyje Francja!”

I usiadł. Ponieważ jednak w pozycji stojącej nie był on ani trochę wyższy niż w pozycji siedzącej i ponieważ głos jego miał nośność głosu małego dziecka, słowa jego zginęły w rozgwarze i nikt na nie nie zareagował.

Byłem speszony. On też. Szambelan również. Usiłując ratować sytuację, wleźłem na swe krzesło i wydobywając ze siebie maksimum głosu zawołałem:

„Jego Cesarska Mość Szach Perski wezwał was, państwo, również do wzniesienia wraz z nim okrzyku: „Niech żyje Francja!”

Usłyszano. Zawołano: „Niech żyje Francja!” a następnie „Niech żyje szach!” Ale, gdy zadowolony z osiągniętego rezultatu sjadałem na krzesło, usłyszałem wyraźnie kilka głosów, przeciągających w przesadny i niepokojący sposób okrzyk: „Niech żyje Szach!”, na co z końca stołu zabrzmiło wyraźne a nieprzystojne miauczenie. Szach ani drgnął.

O ten właśnie felieton obraził się szach perski. Felieton ten, a raczej jego zakończenie, wymaga jednak pewnego komentarza. „Szach” pisze się po francusku „shah”, a wymawia się „sza”. Iden tymczasem — „sza” — wymawia się słowo „chat” czyli kot. A zatem okrzyk „Niech żyje szach!”, brzmiał dla rozbawionych francuzów: „Niech żyje kot!” i stąd owo obrażające miauczenie.

Wiedząc już, o co szach perski się obraził na Francję, pragnielibyśmy jeszcze dowiedzieć się, jak go ulagodzono. Trudno, niestety, stwierdzić to niezbicie i podać do wiadomości publicznej, gdyż jest to tajemnica dyplomatyczna. Należy jednak przypuszczać, że francuzi, aby ulagodzić gniew szacha, przestali mu prosto cały stos wycinków z paryskich dzienników i tygodników politycznych. Gdy szach dowiedział się z tych wycinków, co francuzi wypisują o swych własnych ministrach i o prezydencie republiki, doszedł niewątpliwie do wniosku, że mu się i tak wyjątkowo szczęśliwie upekło.

Schwytani na gorącym uczynku

złodzieje skazani zostali na trzy miesiące więzienia

Nocy onegdajszej udaremnione zostało w Łodzi włamanie, którego złooczyńcy usiłowali dokonać do jednego z mieszkań domu przy ul. Żeromskiego Nr. 11.

Tuż przed zamknięciem bramy dozorca domu zauważył dwóch podejrzanym osobników, manipulujących przy drzwiach mieszkania na pierwszym piętrze. Nie tracąc orientacji dozorca pobiegł na dół i zamknął bramę z zewnątrz i udał się po policjanta.

Obydwu włamywaczy, którzy zdążyli już w międzyczasie skryć się w ubikacji na podwórzu, ujęto i sprowadzono do komisariatu. Tam okazało się, że to Jan Martafel (Sienkiwicz 15) i

Józef Cegielski (Piaseckiego 185) karani już kilkakrotnie złodzieje.

Podczas rewizji znaleziono przy nich wytrychy, bory i t. p. narzędzia złodziejskie.

W dniu wczorajszym obydwoj odpowiadali przed referatem karnym starostwa grodzkiego, który skazał każdego z nich po 3 miesiące bezwzględnej aresztu.

Pozatem referat skazał wczoraj Antoniego Dąbrowicza (Marcina 16) i Bronisława Domykałę (Julianowska 69), którzy również wybierali się na „robotę” z wytrychami.

Dąbrowiczowi wymierzono 3 dni, a Domykałę 7 dni bezwzględnej aresztu. (k)

Pocz. 4, 6, 8, 10.

CASINO

Marlena Dietrich

I CHARLES BOYER

„Ogród Allacha”

Rewelacyjny film w kolorach naturalnych.

*****

Z ofiarą na Pomoc

Zimową

n'e należy zwlekać!

*****

Nakrećanie koniunktury w Niemczech

osiągnęło swój punkt kulminacyjny. — Rząd finansuje 80 proc. przemysłu. — Strach przed nieuniknioną katastrofą

(x) Niewatpliwa i stwierdzona jest rzecz, że dominujący wpływ na politykę mają sprawy gospodarcze. Kryzys polityczny, który przeżywa nie tylko Europa, ale i cały świat, jest ściśle związany z kryzysem gospodarczym, tak ściśle, że niekiedy trudno ustalić, gdzie są przyczyny, a gdzie skutki tego skomplikowanego procesu.

To żelazne prawo musi z nieubłagana konsekwencją wywrzeć wcześniej czy później wpływ na politykę zagraniczną i wewnętrzną Trzeciej Rzeszy, wbrew woli i chęci kierowniczych czynników tego państwa. I dlatego wszystko, co się dzieje w Niemczech, a co obserwowane jest z największym zainteresowaniem przez pozostałe kraje Europy, należy rozpatrywać pod zgoła odmiennym punktem widzenia. Zbliża się bowiem moment, kiedy cała ideologiczna struktura Trzeciej Rzeszy będzie musiała ulec zmianie, dobrowolnie czy przymusowo.

We wrześniu 1936 roku kanclerz Hitler ogłosił na zjeździe Norwimberskim plan czteroletni, który ma na celu uniezależnić Niemcy, pod względem zaopatrzenia w surowce, od pozostałego świata. W październiku tegoż roku Niemcy demonstracyjnie wyrzuciły się uczestnictwa w międzynarodowym porozumieniu o stabilizacji walut. A równocześnie kraj, który musiał do niedawna utrzymywać olbrzymią rzeszę bezrobotnych, nakreślił nagle koniunkturę, spowodował zmniejszenie się bezrobocia. Cóż to jest, czy „cud ekonomiczny“?

Wyjaśnienie tego, co się dzieje w Trzeciej Rzeszy i czego należy oczekiwać w najbliższej przyszłości, znajdujemy w niezwykle interesującej książce Hansa Priestera, wybitnego znawcy stosunków gospodarczych Niemiec (Hans E. Priester — „Das deutsche Wirtschaftswunder“).

Książka ukazała się w Amsterdamie, ale ze względu na zainteresowanie, które wzbudziła, została szybko przełożona na szereg języków europejskich. Na polecenie grupy banków angielskich Priester podjął się gruntownego zbadania stosunków gospodarczych Trzeciej Rzeszy. Do roku 1936, kiedy wskutek poważnego konfliktu z Schachtem zmuszony był wyjechać za granicę, Priester korzystał z całkowitego zaufania i mógł czerpać materiał ze źródeł urzędowych. Dlatego właśnie jego książka daje wyczerpujące i prawdziwe dane o wewnętrznych stosunkach niemieckich.

Gdy narodowi socjaliści obili władzę, rozpoczęli oni realizację swego planu, który nazywał się u nich „ankurbeln“ (nakrećcie). Było to możliwe z tego względu, iż przemysł wojenny nie istniał zupełnie, organizacji armii nie było i aby w krótkim czasie doprowadzić zbrojenia do poziomu pozostałych państw europejskich trzeba było rozpocząć produkcję zakrojoną na olbrzymią skalę. Wszystkie siły ekonomiczne kraju zostały zmobilizowane dla celów produkcji wojennej. I obecnie cała gospodarka narodowa w Niemczech jest zbudowana na wojennych zamówieniach rządowych. Poprawa koniunktury, zmniejszenie bezrobocia, nawet regulamentacja gospodarki — wszystko to jest produktem wojennym. Tylko wskutek tych zamówień rządowych zmniejszono bezrobocie i pracują przedsiębiorstwa, które dawniej były unieruchomione. Jedynym wielkim pracodawcą w Niemczech jest tylko państwo.

W roku 1928 udział państwa w ogólnej gospodarce narodowej wynosił 20 procent. W roku 1935 udział ten wynosił już 70 procent, a obecnie przekracza 80 procent.

Biorąc pod uwagę te cyfry, nie można mówić o normalnej koniunkturze.

Albowiem z tą chwilą, gdy rząd będzie musiał zmniejszyć tempo zbrojeń — w Niemczech nastąpi natychmiast taki krach gospodarczy, jakiego świat jeszcze nie widział. To jest też przyczyna tego, że Niemcy, mimo wszelkich, bardzo konkretnych propozycji ze strony państw europejskich, nie chcą przerwać produkcji wojennej. To nie upór przez nich przemawia, nie pewność siebie, gdy odrzucają wszelkie propozycje ograniczenia zbrojeń — przemawia przez nich lęk przed skutkami, jakie spowoduje zahamowanie przemysłu wojennego.

Jak przedstawia się pod względem finansowym to sztuczne nakrećanie koniunktury?

Priester podaje bardzo szczegółowe cyfry. Od chwili objęcia władzy przez Hitlera, do końca 1936 roku państwo wydało na dozbrojenie sumę 30 miliardów marek, sumę zgoła fantastyczną, jeśli chodzi o Niemcy. Należy wziąć pod uwagę, że ogólne zadłużenie Niemiec w końcu 1932 r. nie przekraczało 11,5 miliarda marek, dochód państwa w roku budżetowym 1935-36 nie przekraczał 9,6 miliarda marek, kapitał obrotowy wszystkich niemieckich banków akcyjnych wynosił zaledwie 19,6 miliarda marek, zaś wkłady w niemieckich kasach oszczędnościowych nie przekraczały 15 miliardów marek.

Skąd Niemcy wzięły te olbrzymie sumy? Tu właśnie rozpoczyna się ten „cud“. Głównym czarodziejem jest dr. Schacht, który zdaniem Priester'a, jest niewatpliwie „utalentowanym człowiekiem“. Priester nie waha się twierdzić z całą stanowczością, że gdyby Niemcy nie mieli Schachta, cała gospodarka już dawno by się zawaliła, a gdy człowiek ten z tych czy innych powodów zdecydował się ustąpić — tego samego dnia nastąpiłby krach gospodarki niemieckiej.

Otóż Schacht, po tym gdy wydatkowano już wszystkie zapasy złota i dewiz zagranicznych, a kapitał zagraniczny odmówił dalszych pożyczek — Schacht, który uzyskał nieograniczone pełnomocnictwa, zmusił do finansowania zbrojeń Bank Rzeszy, cały prywatny aparat kredytowy, zapasowe kapitały przemysłu i wszystkie oszczędności społeczeństwa, znajdujące się w instytucjach oszczędnościowych i towarzystwach ubezpieczeniowych. Do tego

doszły pożyczki wewnętrzne, które ściągane były w drakoński wręcz sposób.

Trudno wyliczyć te wszystkie kombinacje, jakie stosował Schacht. Ale wystarczy przytoczyć niezwykle sposób, wynaleziony przez niego — oto większość zamówień rządowych opłacana jest krótkoterminowymi weksłami rządu. Weksle te prolongowane są co trzy miesiące i, zbierane w portfelu Banku Rzeszy, stanowią jedyną pokrycie niemieckiej waluty, w miejsce dawno już nie istniejącego złota i dewiz.

Ale i „cuda“ mają swoje granice. Dlatego też system dr. Schachta, który umożliwił dotychczas stwarzanie nieprawdopodobnej koniunktury, a który jest w istocie planowa, kredytowa inflacja, musi doprowadzić już rychło do inflacji walutowej. Mimo wszelkie wysiłki aparatu finansowego, ceny wzrastają, wzrastają też podatki i mimo wszelkich starań techniki niemieckiej, coraz bardziej odczuwany jest brak surowców. Dla całkowitej „autarkii“, nawet według opinii takich optymistów jak gen. Goering, konieczny jest okres czterech lat, a skąd w międzyczasie wziąć środki finansowe, gdy wszystkie możliwości zostały już wyczerpane, skąd wziąć brakujący surowiec, gdy równocześnie eksport niemiecki obniża się katastrofalnie i obniża się siła nabywcza ludności?

Czy jest jakieś wyjście z tej beznadziejnej sytuacji? Priester uważa, że atut, który chciałby wygrać Niemcy — został pobity, ponieważ pozostałe państwa zareagowały również zwiększeniem zbrojeń. I genialny Schacht może już, że dłużej „cudów“ nie będzie mógł robić. Priester twierdzi, że najwyżej w ciągu roku musi nastąpić zmiana. Schacht podobno ma wielu zwolenników w kierowniczych kołach armii niemieckiej i przy ich pomocy pragnie zdobyć się na jedyny właściwy jego zdaniem krok — wyprowadzenie Niemiec z tego błędnego koła. Pomieczy Schachtem a Goeringiem toczy się z tego powodu poważna walka. I najbliższe miesiące będą musiały przynieść rozwiązanie, które może spowodować przewrót w polityce polityki zagranicznej i wewnętrznej Trzeciej Rzeszy na inny tor.

Lg.

Pożyczka inwestycyjna — mocniej

Akcje Banku Polskiego 108—109

W dniu wczorajszym na rynku walorów zanotowano mocniejszą tendencję dla papierów złotych, natomiast dla papierów dolarowych oraz dywidendowych tendencja była niejednolita.

Na łódzkim rynku prywatnym 3 procentowa pożyczka inwestycyjna II-jej emisji — wskutek zbliżającego się ciągłego, ulegając zwyżce o 50 punktów do 65.25 w placeniu, 66.25 w żądaniu, zaś 3 proc. pożyczka inwestycyjna I-jej emisji obracano na rynku po tym samym kursie, t. j. 64 w placeniu, 65 w żądaniu. 4 proc. pożyczka konsolidacyjna uległa zwyżce o 25 punktów, dochodząc do 49.50 w placeniu, 50.25 w żądaniu — w drobnych odcinkach oraz 51.25 w placeniu, 51.75 w żądaniu — w grubszych odcinkach.

Z papierów dywidendowych akcje

Banku Polskiego uległy zniżce o 100 punktów, 108 w placeniu, 109 w żądaniu, natomiast Lilpopy zwykłe o 15 punktów do 13.15. Kurs orientacyjny pozostałych papierów dywidendowych kształtował się następująco: Modrzejów 6.75, Starachowice — 32.00, Norblin — 55.00.

Z papierów dolarowych obracano na rynku 7 proc. pożyczka stabilizacyjna po kursie 446 w placeniu, 447 w żądaniu, 4 proc. pożyczka dolarowa — 46.25 — 47.25 oraz 8 proc. pożyczka Dillonowską obracano po kursie 63.75 w placeniu 64 w żądaniu.

Pozatym niewielkie obroty dokonywano jeszcze 5 proc. łódzkimi listami zastawnymi serii K. po kursie 49.50 w placeniu, 50 w żądaniu oraz 5 proc. pożyczka konwersyjna po kursie 53.50 w placeniu, 54.50 w żądaniu.

**Z ofiarą na Pomoc Zimową nie należy zwlekać.
Czyś już wpłacił zadeklarowaną sumę?
KONTO P.K.O. 70.200 „POMOC ZIMOWA“**

Do dnia 1-go marca można składać zeznania o obrocie i dochodzie

Po myśli art. 69 ordynacji podatkowej zeznania o obrocie za rok 1936 oraz zeznania o dochodzie za rok 1937 (dot. 1936) należy składać do dnia 1 marca r. b. Osoby prawne (spółki z ograniczoną odp., spółki akcyjne) powinny składać zeznania do dnia 1 maja r. b.

Istnieje nadzieja, iż prawdopodobnie minister skarbu również w roku bieżącym przesunie termin do składania zeznań o dochodzie za rok 1936 (na rok podatkowy 1937) do dnia 1-go kwietnia r. b. odnośnie przedsiębiorstw prowadzących prawidłowe księgi handlowe — podobnie jak to miało miejsce w latach ubiegłych a w szczególności w roku 1936 (rozp. Min. Skarbu z 27 stycznia 1936 r. Dz. Ustaw Nr. 9 poz. 90).

Natomiast nie należy się spodziewać przesunięcia terminu do złożenia zeznań o obrocie albowiem przesunięcie tego terminu było dotychczas przez Min. Skarbu niepraktykowane.

Sekcja hurtowników przedży wełnianej

W Stowarzyszeniu Kupców, Piotrkowska 73, odbyło się zebranie organizacyjne sekcji hurtowników przedży wełnianej. Zebraniu przewodniczył prezes Juliusz Lewenstein.

Celem zebrania było powołanie do życia sekcji hurtowników przedży wełnianej, której zadania polegały na: 1) podniesieniu stanu kupiectwa tej branży, 2) unormowaniu stosunków rynkowych, a w szczególności między kupiectwem a przemysłem. 3) Współpraca z konwencją przedziału czesankowych.

Przewodniczącym sekcji został p. Dawid Wyszewiański, do prezydium wybrani zostali pp.: Gottheil, Bacharier, Tiffonbach i Eisner.

Bilans Banku Polskiego za trzecią dekadę stycznia

W trzeciej dekadzie stycznia r. b. zapas złota w Banku Polskim powiększył się o 1,1 miliona zł. do 397,3 miliona zł., a stan pieniężny zagranicznych i dewiz wzrósł o 0,5 miliona zł. do 31,9 miliona zł.

Suma wykorzystanych kredytów zwiększyła się o 15,1 miliona zł. do 722,2 miliona zł., przy czym portfel wekslowy powiększył się o 16,5 miliona zł. do 626,6 miliona zł., a stan pożyczek zabezpieczonych zastawami wzrósł o 0,5 miliona zł. do 60,2 miliona zł., natomiast portfel pożyczek skontowanych biletów skarbowych zmniejszył się o 1,8 miliona zł. do 35,4 miliona zł. Zapis polskich monet srebrnych i bilonu wzrósł o 2,5 miliona zł. do 49,9 miliona zł.

Pozycje „inne aktywa“ i „inne pasywa“ uległy spadkowi, pierwsza o 14,4 miliona zł. do 174,8 miliona zł., druga o 5,9 miliona zł. do 288,4 miliona zł. Natychmiast płatne zobowiązania zmniejszyły się o 31,0 miliona zł. do 233,3 miliona zł.

Obieg biletów bankowych — w wyniku wyżej omówionych zmian — powiększył się o 41,9 miliona zł. do 999,3 miliona zł. Pokrycie złota wynosi 35,08 proc.

Stopa dyskontowa — 5 proc., stopa od pożyczek zastawowych — 6 proc.

NIEMCY DAJĄ DO OŻYWIENIA STOSUNKÓW HANDLOWYCH Z SOWIETAMI.
Berliński korespondent „L'Informateur“ twierdzi, iż w obecnej chwili Niemcy czynią bardzo poważne wysiłki, celem ożywienia swych kontaktów handlowych z Sowietami. Jeden z najbliższych współpracowników min. Schachta, wysłany do Moskwy, miał udać się w tej sprawie do Moskwy.

BUDŻET SOWIETÓW — 100 MILIARDÓW RUBLI.
Budżet Z.S.S.R. na rok 1937 zatwierdzony został w granicach około 100 miliardów rubli, z czego około 20 miliardów rubli więcej, niż w poprzednim roku. Wydatki i dochody, aniżeli budżet na rok 1936. Olbrzymią pozycję stanowią w budżecie wydatki na gospodarkę narodową, a mianowicie około 40 miliardów rubli, z czego 12 i pół milarda przypada na przemysł, przeszło dwa miliony na rolnictwo i 3 miliony na państwowe instytucje gospodarcze, służące dla zaopatrywania ludności.

Przedsiębiorstwa państwowe przyniosły w roku 1937 około 21 miliardów rubli zysku, z czego przeszło 6 miliardów będą musiały przelewać do kas państwowych. Na cele kulturalne i socjalne budżet prelinuje 26 i pół miliona rubli, t. j. o 5 miliardów więcej, aniżeli w 1936 r.

Gdy serce niedomaga...
... pić **KAWĘ HAG**, wolną od kofeiny!

Dźwiękowy Kino-Teatr

Polski film zrealizowany na miarę arcydzieł zagranicznych

Przedwiośnie

ŻEROMSKIEGO Nr 74-76
tel. 129-88

TREDOWATA

„Tredowata” to bolesny krzyk dwojga serc, którym zabroniono się kochać. to wzruszająca karta, wydartą z księgi życia. W roli głównej: Wiosnianna ELŻBIETA BARSZCZEWSKA, najpopularniejszy amant polski FRANCISZEK BRODNIOWICZ, w pozostałych rolach: M. Cwiklińska, St. Wysocka, Józef Węgrzyn, K. Junosza - Stepowski.

Następny program: „POD DWIEMA FLAGAMI”. W rolach głównych: Claudette Colbert, Ronald Colman, Victor Mc. Laglen. Ceny miejsc: I m. 1.09, II m. 90 gr., III m. 50 gr. Kupony ulgowe po 70 gr.

Początek seansów o godz. 4, w niedzielę i święta o godz. 12-ej.

Dziś i dni następnych!

Zarząd Gminy Wyznaniowej Żydowskiej m. Łodzi

zwraca się niniejszym do płatników składki gminnej z apelem, by wnieśli w terminie oznaczonym w nakazach płatniczych należną od nich składkę gminną.

Zarząd Gminy zaznacza, że po upływie terminu nie będzie mógł kontrybuentom składki gminnej udzielać żadnych ulg i zmuszony będzie doliczać procenty i kary za zwłokę.

ZARZĄD GMINY WYZN. ŻYDOWSKIEJ
m. ŁODZI.

Łódź, dnia 4 lutego 1937 r.

Dr. med. H. LUBICZ
Spec. chor. skórnych, wenerycznych i seksualnych
PRZEPROWADZIŁ SIĘ NA UL.
PIŁSUDSKIEGO 69
(Róg Narutowicza) telef. 141-32
przyjmuje od 8-10, 12-2 i od 5-8 wcz., w niedz. i święta od 9-11-ej.

Dr. JAN POLAK
CHOROBY WEWNĘTRZNE
i ALLERGICZNE.
Gabinet Elektro- i światłolecznicy
UL. NAWROT Nr 7
Tel. 164-21.
Przyjmuje od 5 do 7-ej.

Dr. W. BALICKA
Sienkiewicza 52
(róg Nowot)
Nr. tel. 194-03
Choroby skórne i weneryczne
Przyjmuje od 1-2 i od 6-8.

Dr. MED. M. Jakobson
Chor. chirurgiczne
(spec. chirurgja kostna)
Dr. Szterlinga 22
tel. 174-42

Dr. B. Hurwicz
choroby skórne i weneryczne
Piotrkowska 10.
tel. 26-553
Przyjm. od 8-11 i od 5-9.
W niedz. i święta od 8-1.

Dr. MED. WOŁKOWYSKI
Specjalista chorób wenerycznych, seksualnych i skórnych.
CEGIELNIANA 11
Telefon 238-02
Przyjmuje od 8-12 i od 4-9 w niedzielę i święta od 9-1.

LEK-DTA F. KOPCIEWSKA
przyjmuje od 10-2 i 3 i pół-7
Gdańska 37,
tel. 232-55.

Dr. MED. J. HERSZFINKIEL
przeprowadził się na ul.
Śródmiejską Nr 17,
Front I piętro.
tel. 111-87.

Dr. BRAUN
Cegielniana 4, tel. 100-57
Spec. chor. skórnych, wenerycznych i seksualnych
przyjmuje od 8-11 i od 4-9 wcz., w niedz. i święta od 10-1-ej.
Spec. wiedeńska gmin. ortop. i ogólnolecznicza

LEKARZ - DENTYSTA B. Nusbaumowa
Przyjmuje od 5 do 8 po poł.
Piotrkowska 51
TELEF. 121-23.

„Czystość”
przyjmuje cyklinowanie, drutowanie, fraterowanie oraz sprzątanie biur, pokoi
Czystzenie szyb.
PIOTRKOWSKA 44, telefon 167-45
Ceny konkurencyjne.

POSZUKUJE nieumeblowanego **POKOJU**
z wszelkimi wygodami i telefonem od dnia 1 marca br. Oferty sub „Stałe komorne”.

Do Londynu WYJEŻDŻAJĄC

przyjmuje zlecenia handlowe. Poważne referencje. Odpowiedzi sub „Agentury” do adm. „Republiki”

Do akt Nr. Km. 64, 1937 r.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 13-go, zamieszkały w Łodzi przy ul. Andrzeja Nr. 11, na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 9 lutego 1937 r. o godz. 11-ej w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr. 107 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: mebli, dywanu i lampy, oszacow. na łączną sumę zł. 1050, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dnia 16 stycznia 1937 r.

Komornik: M. LIPiński.

Sprawa Aurelii, Fritsche p-ko Janowi Noworowi i inn.

Do akt Nr. Km. 1460 1936 r.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 13-go, zamieszkały w Łodzi przy ul. Andrzeja Nr. 11, na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 9 lutego 1937 r. o godz. 11-ej w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr. 65 i 105 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: wyrobów skórzaných (pantofli), oszacowanych na łączną sumę zł. 1015, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dnia 15 stycznia 1937 r.

Komornik: M. LIPiński.

Sprawa R. Bornsteinowej p-ko R. i A. Lisowskim.

Do akt Nr. Km. 1519 1935 r.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 1-go, M. Lipiński, zamieszkały w Łodzi przy ul. Andrzeja 11, na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 10 lutego 1937 r. o godz. 14-ej w Łodzi przy ul. Senatorskiej 35 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: kasa ogniotrwała trzy biurka, kasa ogniotrwała, kasa ogniotrwała, maszyna do pisania, 2 biurka, prasa do kopiowania, kanapa, stół, dwa fotele, 2 szafy, skrzynka na 240 wrzecion, oszacowanych na łączną sumę zł. 7220, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dnia 14 stycznia 1937 r.

Komornik: M. LIPiński.

Sprawa F. Carl F. Gierke p-ko F. Smarzyński, Miłobenci i Milewski.

Kupno i sprzedaż

WYPRZEDAŻ zimowych pończoch po cenach niżej fabrycznych w firmie „Złota Alina”, Śródmiejska 23.

Z POWODU wyjazdu sprzedam zakład fryzjerski, dobrze prosperujący wraz z mieszkaniem. Cegielniana 35.

KURS

Tkactwa Artystycznego

Towarzystwo „ORT” w Łodzi, Wólczańska 27, tel. 111-41

organizuje dla kobiet roczny kurs tkactwa artystycznego (kilimy, dywany i inne). Zapisy kandydatek przyjmuje kancelaria T-wa w godz. biurowe.

Lokale

UL. NARUTOWICZA 27 do wynajęcia sklep frontowy. Lokal fabryczny (5 okien). Wiadomość u dozorczy, lub telefon 212-22.

POKÓJ umeblowany, słoneczny z wygodami do wynajęcia. Żeromskiego 42 m. 12.

DUŻY POKÓJ frontowy, ładnie umeblowany, z niekrepującym wejściem, z utrzymaniem lub bez, z telefonem — do wynajęcia, ul. Główna 5 m. 15, tel. 106-69.

DO WYNAJĘCIA pokój umeblowany z wygodami i telefonem. Piotrkowska Nr. 51. Lekarz - dentysta.

POSZUKUJE dwóch pokoi z kuchnią. Wygody. Nie wyżej drugiego piętra Śródmieście. Oferty do Republiki pod „F. M.”

DO WYNAJĘCIA zaraz. 5-cio, 6-cio wzgl. 7-mio pokojowe mieszkanie wraz z wszelkimi wygodami („winda, centralne ogrzewanie, etc.). Przejazd Nr. 20. Tel. 203-80 i 179-80.

POKÓJ umeblowany, wejście niekrepujące, wygodny. Wiadomość Piotrkowska 82, skład papieru.

CENTRUM. Pokój umeblowany z oddzielnym niekrepującym wejściem do oddania. Piotrkowska 62, front II p., m. 8.

POKÓJ umeblowany, frontowy, niekrepujący, z telefonem i wygodami do wynajęcia. Cegielniana 3, m. 5. Telefon 153-14.

Posady

POSZUKUJE posady biurowej za skromnym wynagrodzeniem. Pisze na maszynie, znam buchalterję oraz odbyłam praktykę biurową. Łask, oferty sub: „Obowiązkowa” do „Republiki”

MŁODY ślusarz, obznajmiony z tokarstwem i frezowaniem po odbyciu służby wojskowej poszukuje pracy. Za pomoc w otrzymaniu dam wynagrodzenie. Oferty pod „Ślusarz”.

POTRZEBNA zdolna manikurzystka z pensją stałą, natychmiast. Fryzjer, Narutowicza 55.

POSZUKUJE na pół dnia energ. panny z b. dobrym polskim do dzieci w wieku 7 i 9 lat. Wólczańska 21, m. 7.

MŁODA, inteligentna pani poszukuje posady jako gospodyni do starszego, samotnego pana. Oferty „Niemka” do „Republiki”.

Nauka i wychowanie

ENGLISH teacher gives lessons in conversation. Cegielniana 3, m. 5, 153-14.

RUTYNOWANA nauczycielka muzyki udziela lekcji gry fortepianowej oraz wokalnej (konwersacje) oraz walcuskiego po kilkuletnim pobycie w ryżu. G. Hurwicz - Sztyletowa 1-go Maja 9, m. 6.

ANGIELSKIEGO konwersacji i literatury udziela rutynowana nauczycielka. Ul. Zawadzka nr. 21, m. 8-a, front. Codziennie zastać od godz. 4-8 po poł.

75 GROSZY LEKCJA FRANCUSKIEGO. Dyplomowana paryżka udziela lekcji francuskiego. Gramatyka, literatura, konwersacja. Metoda składowa dla uczących się na studiach. Polecenia. Korespondencja. Polowa 20, m.20, 1-sza lewa oficyna

JEZYKÓW ANGLEJSKIEGO, FRANCUSKIEGO — gruntownie udziela lekcji gramatyki, literatury, konwersacji, handlowa korespondencja. Tel. 203-80 w godzinie 2-3.

Rozmaite

DROBNE ogłoszenia w „Republiki” są najlepszym i najtańszym środkiem z zewnątrz zainteresowanych. Kto chce: 1) znaleźć lokatora lub lokatora, 2) znaleźć mieszkanie, 3) sprzedać pokój, 4) kupić chomoch lub rzecz, 5) dostać posadę, 6) znaleźć pracownika — niechaj drobne ogłoszenie do „Republiki”

ZAGINĘŁA 1/4 losu klasy czwartej 37 - Loterii Klasowej za Nr. 42.265. rzy Zieliński, Łódź, Dr. Bieganowski 7.

STANISŁAWA Ogórek, zam. w Tęszowie Mazowieckim, Kruplowa zgubiła legitymację Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy w Tęszowie Maz.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. — Godziny przyjęć Redakcji od godz. 17 do 19. — Telefony: Administracja: 122-14. Redakcja: Sekretariat Redakcji: 127-24. dział miejski: 133-23; dział gospodarczy: 211-66; dział sportowy: 18-44; sekretariat nocny 136-43. Tłocznia — 189-80. Konto P. K. O. Wydawnictwo „Republika”: 68-148.

PRENUMERATA „REPUBLIKI”

w Łodzi zł. 4.—, za odnośnienie do domu 40 gr. miesięcznie; z przesyłką pocztową w Polsce zł. 5.—, „Republika” i „Express” w Łodzi z odnośnieniem do domu zł. 7.— miesięcznie.

OGŁOSZENIA: Powierzchnia strony 420 mm × 280 mm. Stronica tekstowa dzieli się na 4 szpalty po 70 mm. Strona ogłoszeń zwykłych dzieli się na 10 szpalt po 28 mm.

CENY OGŁOSZEŃ: Zwyczajne 12 gr. za wiersz mm. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na stronie 1 — zł. 2 za wiersz mm. Nekrologi — 40 gr. za wiersz mm. Zareczynowe i zaślubnowe w tekście zł. 10. Adwokackie ryczałtem zł. 25.—. Drobne za słowo 15 gr. najmniej zł. 1.50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr., najmniej zł. 1.20. Opisowe w tekście redakcyjnym zł. 2 za milimetr. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabularyczne 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. —

Sluszne reklamacje beda uwzględniane o ile wniesione beda najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania sie pierwszego ogłoszenia lub niezwłocznie po ukazaniu sie drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze. — Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.